

6

מדינת ישראל

משרד הממשלה

משרד

מס' 43.05

מס' 7486/6

הפסד למכונת אפיתת החקלאות

ההפסד - 11.86 - 5.84

10/11

11.86 - 5.84

מדינת ישראל
ארכיון המדינה

נכ"ל יוסף בן-אהרון - הרשות לתכנון
פיתוח - החקלאות, ההתיישבות והכפר

א-7486/6

R00036uh

10/12/2020

תאריך הדפסה

3-312-6-1-7

מחלקה

מס' תיק מקורי
7486/6

הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר

תאריך: 10.5.87

מספר:

סודי ביותר

לכבוד

מר יצחק שמיר

ראש הממשלה

ירושלים

אדוני ראש הממשלה,

הנני מתכבד להגיש לך דו"ח ביקור בסין, אשר התקיים בין 17 ל 28 לאפריל
1987.

אשמח למסור לך השלמות בעל פה.

בכבוד רב,

פרופ' שמואל פוהר

דו"ח ביקור בסין

המפגש הרביעי - אפריל 1987

1. מבוא

בהמשך לטיפול בנושא הוזמנתי על-ידי נשיא CHINA HUA YANG CORPORATION, באמצעות סניפה בהונג-קונג TAI TUNG CORPORATION לבקר בסין בחודש אפריל 1987 למשך 20 יום. כפי שיתברר בהמשך הדברים, ההזמנה הייתה ממשלתית ואושרה על-ידי ראש הממשלה של סין ZHAO ZIYANG והאישור להוצאת הויזה ניתן על-ידי שר החוץ WU XUEQIAN ועל האישור חתום סגן שר החוץ, האחראי על המזרח התיכון QI HUAIYUAN.

הביקור התקיים בין ה-17 ל-28 באפריל 1987 וכלל דיונים, הרצאות ומשא-ומחן בפקין (בראשית הביקור ובסיכומי), וכן זיהוי פרויקטים ומפגשים בשתי הפרובינציות: GUANGXI ZUANG AUTONOMOUS REGION בדרום המדינה ו-GANSU בצפון-מערב. כל הדיונים, המפגשים וההרצאות אורגנו על-ידי הממשלה המרכזית והשלטונות של הפרובינציות, בהשתתפות של מושלים או סגני המושלים ואנשי מפלגה בכירים. במשך הביקור עברתי במטוסים, רכבת ומכוניות כ-7,000 ק"מ. הארגון של המבצע היה מושלם.

מטרת הביקור הייתה לבחון את מהות הקשרים הקיימים והסיכויים לקידום הפרויקטים שבמשא-ומחן או אחרים, את המשמעות המדינית של הקשר שנוצר עד כה והסיכויים לעתיד וכן לבחון - בהתאם להנחיות משרד החוץ - את הזהות של החברה, המנהלת זה שנתיים את הקשר איחוו. האסטרטגיה הכוללת של הטיפול בנושא גובשה על-ידי משרד החוץ, בדיון בקבינט המדיני וכן על-ידי ראש הממשלה ומ"מ ראש הממשלה ושר החוץ. הנושא כולו תואם לפני ובחן הביקור עם הקונסול הכללי בהונג-קונג.

2. מהלך הביקור

המזמין לביקור היה, כאמור נשיא של CHINA HUA YANG CORPORATION והמארחים הפורמליים האחרים היו האישים הבאים:

(1) נשיא האקדמיה הסינית למדעי החקלאות ונשיא האיגוד של כל החברות המדעיות

החקלאיות, פרופ' LU LIANGSHU

(PRESIDENT OF CHINESE ACADEMY OF AGRICULTURAL SCIENCES AND PRESIDENT OF CHINESE ASSOCIATION OF AGRICULTURAL SCIENCES SOCIETIES);

פרופ' LU LIANGSHU הוא גם ALTERNATE MEMBER של מרכז המפלגה הקומוניסטית

של סין (מחוז 133 חברים) ויו"ר של הועדה המדעית-טכנולוגית של משרד

החקלאות;

(2) המזכיר הראשי של החברה הסינית לכלכלה חקלאית ומשנה למנהל של המרכז

הלאומי הסיני לפיתוח הכפרי - הפרופ' WEN LU

(GENERAL SECRETARY OF CHINESE SOCIETY FOR AGRICULTURAL ECONOMICS
AND THE CHINESE NATIONAL CENTRE FOR RURAL DEVELOPMENT);

(3) סגן היו"ר והמזכיר הכללי של האיגוד הסיני לחילופין בינלאומיים -

הפרופ' WANG NAI

(V-CHAIRMAN AND SECRETARY GENERAL CHINA ASSOCIATION FOR
INTERNATIONAL EXCHANGE PERSONNEL);

(4) נשיא האוניברסיטה החקלאית של פקין - הפרופ' AN MIN

(PRESIDENT OF AGRICULTURAL UNIVERSITY OF BEIJING);

(5) המדען הראשי של משרד החקלאות, ד"ר WANG תחת מטריה של נשיא האיגוד

לפיתוח חקלאי ערך ארוחת סיכום.

בשני המוסדות הראשונים וכן ב-NANNING ו-LANZHOU החקיימו סדרות של דיונים, הרצאות וסמינרים למדעים בנושא החקלאות הישראלית והנסיון האוניברסלי היחודי שלה, הוצגו סרטי וידיאו באנגלית ובסינית (האחרונים הוכנו ע"י הקונסוליה בהונג-קונג). הסרטים החיחסו לטכנולוגיה החקלאית על סוגיה, פיתוח מקורות המים, שיטות השקיה - פעילות של מרכז וולקני ואוניברסיטת בן-גוריון, שרותי הדרכה, מכון ויצמן וכו'.

בעיר הבירה של האוטונומיה NANNING, GUANXI המארח הראשי היה סגן מושל של האזור LI ZHENQIEN, סגן הנשיא של הוועדה המיעצת של המפלגה הקומוניסטית LIAO SHENDONG וכן הממונה על החקלאות של הפרובינציה PAN SHENLIN.

בעיר הבירה של הפרובינציה GANSU - LAUZHOU השתתפו בדיון מדענים של המכון לחקר המדבר ובראשם מדענית לחקר המדבר - פרופ' LUI SHU (DIRECTOR ACADEMIC COMMITTEE, INSTITUTE OF DESERT RESEARCH, ACADEMIA SINICA AND VICE CHAIRMAN OF CHINA DESERT SOCIETY);

המכהנת גם כסגן מושל של פרובינציית GANSU וכן מר ZHANG WENGUANG, סגן היו"ר של המועצה החקלאית של הפרובינציה.

בארוחת ערב מטעמה דיברה בהתלהבות על החקלאות הישראלית ובעיקר על הישגיה ובעיקר בתחום הפיכת מדבר לחקלאות המפורסמת בעולם. היא גם הרימה כוס לשיתוף פעולה בין מדענים סיניים וישראלים ולידידות ביניהם.

בדיון עם ראשי אוניברסיטה חקלאית של פקין הובעה אף ביקורת זהירה על השלטונות אשר לא קידמו את העניין של שיתוף פעולה עם ישראל מאז ביקורנו הראשון באוניברסיטת פקין במאי 1985.

דגש מיוחד הושם על פיתוח אזורים צחיחים, טכנולוגיה מתוחכמת, חכנון מקרו ואזורי, המהות הסוציו-כלכלית של קבוץ ומושב. בכל ההרצאות השתתפו כ-250 איש.

המפגשים היו חופשיים ממגבלות פוליטיות כלשהן לגבי ישראל, היו מלוות בצרמוניות, צילומים וברכות רבות, כולל ברכות מוקרנות בניאון, על המסד הוצגה מפת ישראל ונושא החקלאות הוצג בנושא המרכזי, המעניין את המנהיגות הסינית, הפומביות הזאת נעלמה לגמרי במסמכים פורמליים.

במסגרת הסמינר באקדמיה הסינית לחקלאות נפגשתי עם איש בשם DU RUNSHENG הממונה על החקלאות במרכז המפלגה ומכח תפקיד זה מכוון את כל הפעולות של השרים הכלכליים הרלבנטיים. האיש הופיע כמדען, יו"ר המרכז לפיתוח הכפרי אשר סגנו הוא פרופ' LU WEN. האיש ביקש לא לחת בשום אופן פומבי לפגישה, נמנע מלמסור כרטיס ביקור ואמר שיש להם עניין רב בנסיון, הידע והטכנולוגיה הישראלית וכן בשיתוף פעולה, בשלב זה "במגבלות מסוימות" אשר בעתיד יוסרו בהדרגה. הדגיש שלאחר שובו מחוץ לארץ יתעניין בחוצאות של ביקורי ובסיכומים שנעשו. המארחים לא מוכנים היו לרשום לי את שמו בסינית, רק באנגלית.

ההתענינות בדיונים על החקלאות הייתה רבה, המוניטין של ישראל בקהילת המדענים החקלאים הוא גבוה בעיקר על-סמך פרסומים בינלאומיים ואף מפגשים עם ישראלים בכנסים בינלאומיים.

במהלך הביקור, בדיונים ובבדיקה יסודית שערכתי החברר לי ללא ספק כי CHINA HUA YANG CORPORATION הוא למעשה הממשלה עצמה, כלומר מעין מיניסטריון לטכנולוגיה הכפוף ישירות לסגן ראש הממשלה למדע. בראש החברה עומד הממונה על הטכנולוגיה, STATE COUNCIL במעמד של שר, חבר בממשלה, והוא כאמור הפרופ' WANG CHUAN SHAN, האיש הוא מספר 2, לאחר סגן ראש הממשלה למדע וטכנולוגיה בקידום הנושא. דרך אגב כשמסר לי את כרטיס הביקור הנושא את שני התפקידים, אמר כי מחק "מסיבות מובנות" את התפקיד העיקרי והשאיך רק את תפקיד נשיא CHINA HUA YANG CORP. הוא גם האיש אשר ביקש כי כל הקשרים האזרחיים עם

הממשלה הסינית חייבים לעבור את צינור HUA YANG, אשר הגדירו כ-SEMI GOVERNMENTAL וביקש להודיע על כך לממשלה שלנו. נסיונות אחרים של יצירת קשר עם הממשלה הגדיר כ-"WASTE OF TIME". פרופ' WANG CHUANSHAN ברך על החלטת הקבינט להקמת חברה, רשומה בהונג-קונג אך טען שפעילותה תגזר למעשה מההיקף של ה-JOINT VENTURES כתוכן העיקרי ואף היחודי שלה. הוא מבין את הקושי שלנו במימון ולכן גורס גם שיתוף של גורמים שלישיים, אמריקניים בכלל ואמריקניים-יהודים בפרט. (האיש כיהן באומות המאוחדות במשך מספר שנים ומכיר היטב את המציאות האמריקנית ואת ההשפעה היהודית שם). חברת TAI TUNG CORPORATION הוא למעשה משרדה של CHINA HUA YANG CORPORATION ונציגותה בהונג-קונג כדרך עקיפה לקשרים עם ישראל.

בשיחה ב-4 עיניים אמר לי פרופ' WANG CHUANSHAN כי הם, כלומר CHINA HUA YANG מוכנים לקבל גם מסרים בעלי אופי אחר והדבר יועבר לכתובת הנכונה. נושא זה ביקש למסור בעל-פה לראש הממשלה.

כבר בשלב המפגשים הראשונים בפקין הסתמנו כמה חידושים: למפגשים לא היה שום כיסוי זר או עקיף, הביקור הוצג כישראלי, וההוצאות היו על החקלאות בישראל. הדפסו לי כרטיסי ביקור המקוריים שלי חוץ הסרת השם של המשרד הממשלתי שאלין אני שייך והשארת אוניברסיטת חל-אביב (להדגשת האופי האקדמי שנחנו לביקור). כן הכינו חותמת בסינית. ביקשו להמשיך בסודיות הקשרים, אך לא עשו מזה ענין שבמרכז הדיונים כבעבר.

מכיוון שבמשטר קומוניסטי ניתנת משמעות פוליטית לצורת האירוח ולאינפורמציה עליו, חשוב לדווח ששוכנתי בפקין במלון "פקין", בננין (NANNING) במלון השייך למרכז המפלגה אשר בו אירח מאו טסה-טונג את אורחיו, הועמדו לרשותי שתי מכוניות עם מלווים ומתרגמים בנוסף לליווי צמוד, בתקופת הביקור כולה, של ראשי CHINA HUA YANG. במפגשים בבירות הפרובינציות וה-COUNTIES השתתפה כל הצמרת החקלאית וכן סגני ה-GOVERNERS. בעיר WUWEI של ה-WUWEI COUNTY אף חלו שלט מואר "WELCOME TO HONORARY GUEST". סימפוזיום אלה בשילוב עם כמה דברים נוספים (הענקת מדליה של האיגוד לחילופי מומחים בינלאומיים) מצביעים על חזוזה מסוימת בכוון הסרת ההגזמה שבמגבלות, האופיניות לביקורי הקודם, אם כי עדיין לא חל שינוי מהותי במסגרת הפורמלית של הקשרים. הפתיחות הזאת נעלמה כליל בהבעת הדברים בכתב.

חידוש נוסף הוא בנכונות לשלם ממקורותיהם עבור שרות של מומחים ישראליים, אם כי עדיין פוזלים מאוד למודלים האמריקניים, הגרמניים, הקנדיים והאוסטרליים, השולחים גם מומחים וגם כסף.

3. איחור פרויקטים לפיתוח

ביקרתי בשתי פרובינציות שם אוכלוסיה כוללת של 68 מיליון חושבים: GUANGXI בדרום סין בקרבת הגבול עם ויטנאם (עיר הבירה NANNING) בשטח כולל של 267,000 קמ"ר עם אוכלוסיה של 38 מיליון חושבים וב-GANSU, בצפון-מערב, במרחק של 200 ק"מ מהגבול עם מונגוליה הפנימית בשטח גדול מִיפֶן ואוכלוסיה של 30 מיליון חושבים (עיר הבירה LANZHOU).

בשתי הפרובינציות ביקרתי במשרד הפרובינציה וה-DISTRICTS וכן לצורך איחור פרויקטים גם ב-COUNTIES של GUANGXI ו-GANSU. האזורים הם GIN ZHU ב-GUANGXI ו-WUWEI ב-GANSU. הפרובינציה של GUANGXI מצטיינת בגידול הדגים ופירות סובטרופיים שונים.

ԲԱՆԿ, ԵԼԵԼԷԿՈ

[illegible]

ԱՄԱՍԼԵԱՆ ԹՀ ՄԱՍԼԱՆԻՑ - ԼԵՒԵԼ ՄԱՍ ՄԹԵ ԲԵՄԵԼ ԴԵՎԵԼԶԻՑ ՀՂԵ ԹԼՍԵ ՈՍԵԼԷ
ՈՂԷ ՀԻԵԼ ԲԷ ՄԵՍԹՈՍԷ ԱՄԼԱՆ ԱՇԼԻԶ ՄԱԼԿԻՆ - ԵՄՈՐԿԼ ՄԱՂԵԼԼՈՒ - ՄԼԵԼԻ՝ ՄԱԷԶՍԼԼ

[illegible][illegible][illegible]

ՔԱՌԻ 11՝ ԱՐԻ ՃՃԱՒ - ԱՆԵՂԸ ՀԻՍՏԻ ԵՒԼԻԿԱՆ ԹՇ ԵՐԼԷԼՍ ԵԳԵՈՍ ԵՄԼԷՐԸ ԼԹՀ

STRICTLY
CONFIDENTIAL

Memorandum of Understanding.

1. Introduction.

The Delegation for Technolgical Cooperation with its chairman Prof. Samuel Pohoryles was invited by Hong Kong Tai Tung Company to visit the client's Country for regional projects identification, discussions on further cooperation and lectures and seminars on technology transfer in agriculture. The main purpose of the visit was to promote and advance the cooperation between the two parties in agricultural and other economic development.

This visit took place between 17 and 28 of April 1987 and was focused first of all on problems of agricultural and integrated rural development in general and on agricultural development of a Southern and a North-Western provinces of the Country in particular.

The Delegation was hosted by the following institutions and their Leaders: National Academy of Agricultural Sciences, National Association of Agricultural Scientific Societies, National Society for Agricultural Economy, National center for Rural development, National Association for International exchange of Personnel, Hua Yang Technology and Trade Cooperation, and Hong Kong Tai Tung Company.

During the discussions and symposia in National Academy of Agricultural Sciences, National Center for Rural Development and with the authorities of the two provinces-various modalities of agricultural, arid and semi-arid development were verified in context international experience. The main component in this experience are the macroeconomic and regional planning of lessfavoured areas and various aspects of industrialization related to the Country's agricultural transformation.

Prof. Pohoryles visited, together with the hosts, the southern and northwertern provinces of the Country in order to identify together with the local authorities priorities of agricultural development.

2. Medalities of Cooperation

The Delegation for Technological cooperation and the Tai Tung Company, desiring to promote agricultural and agrindustrial development in a manner advantageous to the Parties, have come to an understanding on cooperation priorities as following:

(1) Agricultural and rural regional planning in order to exchange experience of rural development, cooperative organization and planning methodology.

(2) Joint project identification, preparation and implementation. Both Parties agreed to cooperate in implementing operational projects. Such projects can start on initial phases as pilot predevelopment projects,

(3) Recognizing the research experience of both Parties, it was agreed upon to exchange scientists and research experience on bilateral basis. This also includes cooperation between scientific institutions.

3. Agreement on Development Pilot Projects.

Both Parties identified two development pilot projects for immediate implementation:

(1) The Tatung Project-- Improvement and readjustment of citrus development in Southern Province. In the first phase, the pilot project will be implemented on an initial area of 25 hectares within a development area of 200 hectares of existing citrus orchards in order to identify possibilities of genetic improvement and increase of yields.

The Delegation will send 4 experts for a duration of 6 weeks to the project area. The costs of international and local travel and the costs of the stay in the Country will be covered by Tai Tung Company. The project will start September 1987 and all technical and formal preparations including visa arrangements according to the regulations existing will be finalized by August 1, 1987.

The experts team will include specialists in genetics, citrus growing, marketing and economic feasibility.

The project will be submitted through a proper organization agreed by both parties for financing to the International Bank for Reconstruction and Development (IBRD). After project's approval, both parties will cooperate in project's implementation,

(2) The Wuwei Water Project - Readjustment of water and irrigation system in the North-Western Province.

As a first stage, a team of three experts will be sent to prepare an evaluation of the existing water system for agriculture, modernization possibilities of water supply, water use and irrigation water saving technology, including drip irrigation. The international and local travel costs and costs of stay in the Country will be covered by Tai Tung Company.

The experts will arrive the Area August 1987. All technical and formal arrangements including visas arrangements according to the regulations existing should be finalized by July 1, 1987.

The Project proposal will be submitted through a proper organization agreed by both Parties for financing to IBRD or to International Finance Corporation in Washington.

It is hoped the two Projects will serve as comprehensive development models for other regions of the Country.

4. The representative of San Diego State University Foundation will visit the Country in June 1987 in order to evaluate possibilities of resources mobilization for above mentioned agricultural projects.

5. Review of other activities.

(1) The Tai Tung Company is interested in rapid development of Lithium Battery Project on a basis of mutual economical and technological benefit and in a spirit of understanding shown in the first rounds of negotiations, and of Ormat Turbines Project, Both Parties agreed to arrange a meeting of involved representatives for the second project as soon as possible.

(2) Both Parties agreed that the Research Project related to adaption of drip irrigation technology will start immediately after completing the procedure of UNDP and local arrangements.

(3) Both Parties agreed to consider the possibilities of cooperation in development of potassium industry technology. More details will be defined after a preliminary exchange of data and information.

(4) The Tai Tung Company is ready to consider tourist projects based on joint ventures.

(5) The Tai Tung Company requested that all activities of centralized nature should be channeled through this cooperation framework. prof. pohoryles agreed to transfer this request to relevant authorities.

(6) It was agreed that Tai Tung Company will consider the possibility of sending its representative and experts to the Delegation's country in Autumn 1987. Preparation for this visit will be finalized by September 1987.

6. Both Parties express their high appreciation to the idea of mutual cooperation, the warm atmosphere of the visit and negotiations, and the good spirit of this Memorandum.

For the Delegation
for Technological Cooperation

Samuel Pohoryles

For Hong Kong
Tai Tung Trading Company

Tang Jianwen

Beijing April 28, 1987

CONSULATE GENERAL OF ISRAEL
HONG KONG

以色列總領事館

הקונסוליה הכללית של ישראל
הונג קונג

3/87
15/10/87

15/10/87

אני מאשר

אני מאשר

אני מאשר

אני מאשר

אני מאשר

אני מאשר

אני מאשר

אני מאשר

אני מאשר

אני מאשר

אני מאשר

אני מאשר

אני מאשר

אני מאשר

CONSULATE GENERAL OF ISRAEL
HONG KONG

הקונסוליה הכללית של ישראל
הונג קונג

以色列總領事館

כד' באדר התשמ"ז
25 במרץ 1987
הק 174/87

אל: מר א. טמיר - מנכ"ל משרד החוץ
מאת: הקונסול, הונג קונג

הנדור: סין/פגישות עם LI SHENZHI בתאריכים 4, 5, ו-6 במרס 1987 באוסטרליה

הונג קונג 24 במרס 1987

1. כללי - הרקע

א. לי שן זי הוא סגן נשיא האקדמיה הסינית למרעי החברה ומכהן גם כמנהל המכון ללימודים אמריקאיים שהוא אחד ממכוני המחקר הפועלים במסגרת האקדמיה. האקדמיה בכללותה משמשת מסגרת גג רחבה לפעילות מחקרית, דיפלומטית, איסופית ופוליטית כאשר היא נהנית ממעין מעמד אוטונומי וזאת בהיותה מוגדרת כמוסד מדעי; כמוכן שהיא כפופה לממשלה, מתקצבת על ידה ומונחה על ידה בדרכי פעולתה. מעמדו של ראש האקדמיה הוא בערך כשל שר וניתן לומר באופן כללי שמעמדו של לי בהיררכיה הסינית העצומה הוא בערך כשל סגן שר.

ב. מהידוע לנו על המערכת הסינית שמשה האקדמיה כבר בעבר צינור נוח למגע עם גורמים חיצוניים כתחליף למגעים של גופים רשמיים לחלוטין וזאת מסיבות שונות.

ג. מגעיו של ליבלר עם לי החלו באוקטובר 85 בעת ביקור בסין אותו הסדיר באמצעות ידידו, איש עסקים הונג קונגי בשם קונג, אשר לו מערכת קשרים מסועפת עם אנשים בכירים בסין. קונג למד בזמנו עם לי בסוף מלחמת העולם השניה בקולג' יינצינג (מיסודו של ארגון מסיון אמריקאי) אשר מוקם בזמנו בחלק החופשי של סין, ואחרי המהפיכה הועבר לבייג'ינג והוכלל באוניברסיטה שלה. קשריו של קונג עם לי חודשו אחרי מותו של מאו. לי עצמו היה חבר המפלגה ואחרי המהפיכה הצטרף לסוכנות הידיעות הסינית, בה שימש במיגוון רב של תפקידים כולל כתיבה, עריכה וניהול ברמות בכירות למדי. מעיסוקיו בסוכנות הידיעות היה נקרא משנת 50 ואילך לעיתים מזומנות לסייע לג'ו אין לאי בכתיבת נאומים והוזמן להתלוות אליו למסעות בחו"ל במשך שנים ארוכות. ביקר עמו בבריה"מ, בארצות אירופה המזרחית, באסיה ובאפריקה ובמהלך השנים יצר עמו קשרי עבודה טובים שהתבטאו בעיקר בשיחות רקע לפני כתיבת נאומים חשובים.

ד. לי הוא היום כבן 63; בתקופת המהפיכה התרבותית הורחק מתפקידו ונשלח לכפר לעבודות פשוטות. הוחזר על כנו אחרי משפט כנופיית הארבעה והגיע למשרה באקדמיה למדעי החברה. במשך השנים שיפר תוך כדי קריאה את האנגלית שרכש בתקופת לימודיו בקולג' והרבה בקריאה בנושאי היסטוריה, פוליטיקה ובנושאים אחרים. עולמו אינו מוגבל למתרחש בסין עצמה והוא בקי למדי בהוויות העולם המערבי ובנעשה בארצות אחרות.

ה. בשנת 1979 "נשלח" פתאום מהאקדמיה למדעי החברה והוזמן לנסוע עם דנג סיאו פינג בעת ביקורו של הלה בארה"ב. שהה עמו שם כשבועיים שבמהלכם כתב את נאומיו ואף היה מתלווה לפעמים לפמליה באירועים כלליים. בניגוד לג'ו אין לאי לא נהג דנג לשוחח עמו כלל לפני כתיבת הנאום ועל לי היה לכותבם תוך שהוא מסתמך על מה שהיה ידוע לו כקווי המדיניות הסינית באותה עת. לדבריו צורף לביקור כיוון שמישהו מהמקורבים לדנג זכר שהוא מתורגל בכתיבת נאומים בביקורים ממלכתיים אולם אין לו מושג מי זה היה. מאז אותו ביקור לא ראה את דנג ואין לו מגע איתו. אחרי תום הביקור חזר לעבודתו באקדמיה. לדבריו אין למעשה התערבות בעבודתו היומיומית כמנהל המכון ללימודים אמריקאיים; לעומת זאת יש לו שליטה מעטה על הנעשה במכון אשר במסגרתו מועסקים כששים איש. הוא אינו חופשי 2/...

להחליט על קבלת עובדים ועל פיטוריהם, אולם כעבודה השוטפת אין למעשה התערבות ואין דרישות מיוחדות ממנו. התוצרת שהוא ואנשיו מפיקים מצטרפת למעגל אין סופי של ניירות ודיווחים המשוטטים במערכת הענקית של מכוני המחקר הסיניים ובמערכות הממשליות המקבילות.

1. הזמנת לי לאוסטרליה במרס 1987 נתאפשרה אחרי שהוסדרו לו כמה פגישות באוניברסיטאות במהלכן קיים שיחות על נושאים כגון "סוציאליזם במתכונת סינית" ואחרים. זה היה הציפוי לנסיעה אולם כבר במהלך ההכנות לה הובהר לו שיווצרו נסיבות שבמהלכן יופגש עם נציג ישראלי רשמי והוא הביע לכך הסכמה כתנאי שלא תהיה חשיפה.

2. בפגשתי עם לי לראשונה בביתו של ליבלר ב-4 במרס 1987, וביליתי איתו כעשר שעות תוך כדי נסיעה במכונית באיזור מלבורן בתאריך ה-5 במרס כאשר בסופה קיימנו פגישה נוספת במשרד של ליבלר. למחרת ה-6 במרס שהינו שוב כשעה ביחד. במהלך השיחות היה לי פתוח למדי וגילה נינוחות; העובדה ששהינו יחד במכונית שעות ארוכות היתה חשובה במיוחד כיוון שבשיחות האחרות לא היינו לכד והיה לי חשוב הן לאמת שוב ושוב דברים ששמעתי במהלך שיחות אחרות והן להקל מעט מעל האילוצים הברורים שמסגרת רחבה יותר מחייבת.

ארכז להלן את הדברים שהועלו במהלך השיחות הארוכות כינינו לפי הנושאים העיקריים וזאת מטעמים ברורים. כמעט כל הדברים הכלולים בדיווח נאמרו בתשובות לשאלות שיזמתי. לי עצמו לא יזם כמעט מאומה למעט מספר שאלות אנפורמטיביות על העם היהודי ומדינת ישראל וכמה נושאים אחרים. עם זאת היה במקרים רבים ציני כלפי המתרחש בארצו והיה מורגש שנהג כאיש קשיש בסתיו חייו שעיקר מבוקשו עתה, אחרי גלגולים וחיבוטים רבים שעבר, להגיע למעט נחת ולהנות מטובות הנאה המתאפשרות לו בתוקף תפקידו.

2. השיחות עם לי

א. על המתרחש בסין

את האירועים האחרונים בסין הוא רואה כחלק משרשרת ארוכה של התהפוכות העיקריות שהתלוו למהפיכה. לדעתו יעברו עוד לפחות עשר שנים עד שיסולקו שרידי ההשפעה של השמרנים ועיקר דאגתו של דנג היא להבטיח המשך הפיתוח והרפורמות על אף ההתנגדות מבית והקשיים הטבעיים המתלווים לשינויים כה ראדיקליים. את הו הרחיק דנג כדי להפיס דעתם של השמרנים ושל מתנגדי רפורמות אחרים וכדי להוכיח שהוא שולט בעיניינים. עם זאת לא מאמין לי שדנג רוצה ומסוגל לשנות כיוון מפני שכבר נוצרה דינמיקה פנימית של שינויים ורפורמות שקשה מאד, אם לא בלתי אפשרי - לעצור אותה. רפורמות אלה הן בראש מעייניו של דנג וכל שאר הנושאים מחוורים לעומתן מבחינת החשיבות הלאומית. דנג יודע שנותרו לו שנים מעטות בלבד ולא יתן לנושאים אחרים להפריע לו מלהתרכז בביצועם. עם זאת ציין שכמקובל בסין אשר לה מסורת ארוכה מאד של שלטון יחיד יכולות לחול תהפוכות אישיות נוספות ולא נאמרה המלה האחרונה אפילו ביחס להו. הוא עשוי לחזור ולצוף בדיוק כפי שדנג עצמו חזר ועלה אחרי שהודח מספר פעמים. לי חזר והדגיש שאין בסין מידע ברור באשר למתרחש וקיימת חרושת שמועות עניפה ומתמדת. האוכלוסיה מתבשרת על שינויים אשר באים כהנחתות מגבוה ודינם של עובדי מדינה בכירים ומערכות כאלה שהוא נמנה עליהן אינו שונה במאומה מדינם של סתם אזרחים.

הנושאים העיקריים החשובים מוכרעים על ידי דנג עצמו וקבוצה קטנה של מקורבים שרובם אלמונים ואין לאדם כמותו שום דרך להגיע אליהם או לנסות להבין מראש מה יהיו הצעדים הבאים. הוא יכול לנסות לפרש כיוונים חדשים אחרי שצעד ראשון מסוים נעשה וגם במקרה כזה הוא יכול להתבסס על ניחושים ועל אינטואיציה. עלינו לזכור שזכרונה של המהפיכה התרבותית על מאורעותיה ומוראותיה חקוק היטב בליבות הסינים. מיליונים סבלו ממנה ומיליונים הם שגרמו את הסבל. רובם של אלה וגם של אלה עדיין חיים ופעילים ועל הזהירות הטבעית המאפיינת כל כך את התנהגותם של הסינים נוסף חשש עמוק מהישנות אירועים כגון אלה שנתלו למהפיכה התרבותית. הסינים יודעים שמהפיכה זו היתה שילוב של טרגדיה ואיוולת ושהיא גרמה לסין נזק נורא. עם זאת אין איש יודע מה יילד יום ואנשים כמוהו אשר שילמו מחיר כה גבוה בסבל ובקורבנות אחרי שנים ארוכות של מסירות לרעיון - איבדו כל שריד של תום ועד סוף חייהם לא יוכלו להשתחרר מצילה. חזר והדגיש שהמערב מפרש לא נכון גילויים חיצוניים של פתיחות ושל היפתחות לכאורה. לא השתנה שום דבר במהות המשטר הסיני;

דג מחפש ובודק דרכים אחרות וחילופיות כדי להצליח בחזיתות בהן נכשלה המהפיכה הקומוניסטית כשלון חרוץ; אין שום שינוי בריכוזיות שבה מתנהלים הדברים ואם נכרת מידה של חופש הרי זהו חופש מוקצב ונתון כדי להשיג מטרות מוגדרות. לי מקווה, עם זאת, שהעלאת רמת החיים, יבוא הטכנולוגיות החדשות, עשרות אלפי הסטודנטים הסינים שיחזרו מלימודיהם במערב - כל אלה יביאו גם לשינוי הדרגתי במשטר אולם הדרך לכך עוד ארוכה.

ב. על היחס לישראל

סין רואה עצמה כמנהיגת העולם השלישי וישראל נתפסת אצלה כנדחית לחלוטין על ידי העולם הערבי הוא גרעין חשוב וקשה בעולם השלישי וכל עוד לא הגענו להסדרים עם מרבית העולם הערבי אין לסיין שום סיבה לשנות את מדיניותה מה גם שאין לה שום סיבה להזדרז. מדיניות החוץ הסינית, מטבע ברייתה, היתה תמיד איטית במיוחד באימוץ תפיסות חדשות ובעכול נתונים משתנים. סין הכירה בבנגלה-דש הרבה אחרי שפקיסטן הכירה בעצמאותה של זו והשלימה עם הינתקותה. לא היתה לה שום סיבה מיוחדת להתעכב בנושא זה - היא פשוט נהגה לפי המסורת הסינית. בשנים האחרונות מרוכזת סין יותר ויותר בעצמה ולא יעלה על הדעת שתבצע מפעלי פיתוח כפי שהקימה בזמנו בארצות העולם השלישי (נמל בתימן, מסילת הרכבת זמביה - טנזניה). המטבע היחיד כמעט שבו היא משלמת את דרכה בעולם השלישי הוא מס שפתיים מתמשך רצוף ביקורים ממלכתיים. זהו תשלום זעום מאוד אולם הוא משיג את מטרותיו ולא שווה לסיין לפגוע במעמד הבכורה שלה בגוש מדינות העולם השלישי על ידי שינוי דרסטי ביחסים עם ישראל. לי טוען ששמע פעם את ג'ו אין לאי עצמו אומר שיש הרבה ערבים ומעט יהודים ולכן אנו נקפח במודע את היהודים. אין שינוי עקרוני במדיניות הסינית מאז שזו גובשה בוועידת בנדונג (1955) והסינים אינם שוכחים לארצות העולם השלישי את חוב החזרתם למועצת הבטחון ולמעמד של מעצמה בינלאומית.

ישראל קבעה לפני שנים אחדות כללי התנהגות ביחסיה עם סין בנושאים רגישים ולסיין, כמובן, נוח בכך ואין לה שום סיבה לשנות כללים אלה. עם זאת, ובמבט לאחור ברור שהשנים האחרונות הביאו איתן שינויים לא מעטים ולי מעריך שאלה יימשכו אם כי בקצב איטי. סין הולכת ונפתחת לאנשי מדע ישראלים במסגרות בין לאומיות ואין ספק שתהליך זה ימשך. הסינים מתירים לתיירים ישראלים לבוא אם כי במספרים לא גבוהים אולם, בנושא זה רואה לי את התועלת הכספית המיידית של הסינים בלבד ולא מייחס¹ שום חשיבות מדינית. האנשים באים ורואים חלקים מסין בלי שיש להם שום מגע אמיתי עם האוכלוסיה וכמובן שלא עם דרגי השפעה כלשהם.

עלינו לזכור שבסדר היום של ההנהגה הסינית בכלל ושל דג סיא פנג בפרט ישראל נמצאת בעדיפות נמוכה ביותר. הנושא המזרח תיכוני בכלל והישראלי בפרט לא מעניין בעצם את דג ונוח לו להצמד לקלישאות מיושנות בתחום זה כיוון שמינוי לא תצמח לו שום תועלת וברור לו שאם הוא צריך/יצטרך משהו מהישראלים יוכל להשיגו. לא שווה לדג להתכתש עם השמרנים במפלגה ובמערכת הממשלתית בגין ישראל - יש לו נושאים למכביר בקדימות גבוהה יותר להתכתש עליהם. ואילו לאחרים שבתנאים רגילים היו אולי מעיזים להציע שינוי במדיניות כלפי ישראל ברור שכיוון שהנושא הוא בעל רגישות כה גדולה, ולהעלאתו עלולה להתלוות סכנה של חשיפה לא רצויה - ומכאן שהנושא הישראלי להערכת לי מושא לחלוטין בידיו של דג ואינו נמצא כלל על סדר היום. חזר ואמר מספר פעמים שדג הוא איש קשיש מנותק כמידה רבה מסביבתו בגלל קשיי השמיעה שלו ומוחזק כעקשן גדול ולא יעלה על הדעת שמישהו ינסה להכנס איתו לעימות בנושא שהוא כה בלתי מרכזי לגבי הסינים. לי אינו רואה כל דרך לשנות את התייחסותו של דג ואת נחרצותו בעניין. אינו מאמין שאפילו מסגרת מחייבת לכאורה, של ועידה בין-לאומית תביא את הסינים במהירות לשנות את מדיניותם אם כי הוא בטוח ששינויים מפליגים בהתייחסות בריה"מ, התקדמות אמיתית במגעים עם העולם השלישי בכלל ועם העולם הערבי בפרט, יביאו להתחלה זהירה מאוד של הערכת מצב חדשה של הסינים אולם ללא תוצאות מיידיות.

באשר לאפשרות של הסתייעות בגורמים פרטיים - משפחה וכו' (חשבנו בזמנו על בנו הנכה של דג) הציע לי לא לפעול בדרך כזו כיוון שזה מנוגד לאורח המחשבה הסיני ויכול להביא לתוצאות הפוכות. בתשובה לשאלה ספציפית בקשר לבתו המדענית (היה לנו קשר עקיף אתה באמצעות פרופ' מיכאל רבין) אמר לי שבמקרה של מדע/טכנולוגיה יכול להיות שכדאי בכל זאת לטפח קשר אליה וזאת כיוון שמדובר בנושא מדעי/טכנולוגי שבקשר אליו מוסכם על הסיני שניתן לשתף פעולה.

- 4 -

ג. הסתייעות בגורמים בין לאומיים ואחרים בנסיונות לשינוי היחס לישראל

לי סבור שפניות לגורמים בין לאומיים לדבר על ליכס של הסינים אין בהן תועלת. אין, למעשה כמעט גורמים בין לאומיים פעילים שהסינים מייחסים לדעתם חשיבות אמיתית. ציין שרק ניקסון וקיסינג'ר הם חריגים וזאת בגלל הזכות ההיסטורית שלהם בשינוי המדיניות האמריקאית כלפי סין. לדבריו רוס ודנג הערכה רבה לשינוי האישים הללו ובודאי היה שומע להם בכובד ראש. עם זאת מהר לי לציין שכיוון שלפחות קיסינג'ר נחשב בעיניו כמי שמכיר את הסינים ולהערכתו סבור גם קיסינג'ר שדנג אמנם ישמע את דבריו בכובד ראש אך לא ישנה את מדיניותו, הרי שהיסוס לפעול בעניין זה יבוא מקיסינג'ר עצמו.

באשר לגורמים יהודיים בין לאומיים לא מאמין לי שהם יוכלו להביא לשינוי עקרוני במדיניות הסינית כלפי ישראל. הרי מי שעושה כבר עסקים עם הסינים לא יפסיק לעשותם מפני שהסינים אינם מקיימים יחסים גלויים עם ישראל ואם כך מדוע לסינים להתאמץ. עם זאת מכירים הסינים בזיקה המיוחדת בין ישראל לעם היהודי ובטוח שניתן להסתייע בגורמים יהודיים, פרטיים וציבוריים, להעמיק את מערכת היחסים הקיימת.

ד. דרכי פעולה אפשריות והמלצות

סיפרתי ללי על התוכניות שלנו ועל היוזמות השונות שישראל נוקטת כדי להרחיב ולהעמיק את מגעיה עם סין ולתת להם ביסוס מדיני במגמה להגיע למערכת יחסים מלאה ותקינה.

במהלך השיחות ולאור הדברים ששמע התגבשו מספר המלצות:-

1. לי מציע להמשיך ולמסד את שיתוף הפעולה הטכנולוגי בתחומים חקלאיים ואחרים ולנצל את רצונם של הסינים בטכנולוגיות נבחרות לשם כך.

2. לי סבור שהסתייעות במסגרות או"מיות ובין-לאומיות אחרות כדי לעגן ולכסס שיתוף פעולה עם הסינים הוא דרך חשובה ונכונה שתביא לתוצאות טובות - במגבלות של המערכת הסינית מבחינת לו"ז.

3. ניצול צרכים של מערכות סיניות ממשלתיות וחצי ממשלתיות (מכונים שונים וכיוצ"ב) במוצרים/טכנולוגיות ישראליות יכול להביא למיסוד שיתוף פעולה בתחומים חשובים. במסגרת זאת, אם ישנו גוף סיני שמוכן לנהל איתנו משא ומתן בסין תוך ידיעה מוקדמת שהאיש שלנו נכנס לסין כתייר ישראלי אולם הפגישות עמו מתקיימות אחרי תכנון מראש - יש לנצל כל הזדמנות כזאת. הדבר יכול להביא להעמקת המגע עם ישראל ולביסוס במסגרת ההנחיות הקיימות לשיתוף פעולה.

לי ציין, בהקשר זה, שבמערכת השלטונות המסובכת הקיימת בסין, אשר בה אין למעשה מגע לרוחב בין זרועות שלטוניות, חשוב מבחינתנו לאתר מוקדים שיהיו מעוניינים במגע איתנו, להגיע למגע איתם ולחזק את רצונם בביסוסו על בסיס טכנולוגי/כלכלי. להערכתו עשויה הצטברות של נושאים טכנולוגיים כלכליים ממוסדים להביא לשינוי גם בתחומים אחרים אם כי בקצב איטי.

4. הפעלת גופים בין-לאומיים יהודיים.

לי מציע להמשיך בקו של הסתייעות בגופים בין-לאומיים כגון הגוף מיסודי של ליבלר ואחרים כדי להגיע למגעים עם גופים ממשלתיים וחצי ממשלתיים סיניים, (כגון אירגוני ידידות ואחרים). כל עוד הייצוג הישראלי בגופים כאלה אינו נושא גושפנקא ממשלתית בולטת אפשר בהחלט לקדם קשרים ולהגיע למסגרות של שיתוף פעולה.

5. ניצול מערכות אקדמיות

אפשר להגביר הפעלה של מערכות אקדמיות (כינוסים, חילופי חומר, ביקורי סטודנטים וחוקרים) תוך ניצול ההיתר הכללי הקיים לשיתוף פעולה במסגרות האלה. לי מאמין שבמשך הזמן יהיה אפשר גם להסדיר השתתפות של אנשי מדע סינים בכנסים בישראל ישירות מסין (ולא רק חוקרים/סטודנטים שהוהים ממילא בארצות חוץ).

6. ביקורי סטודנטים

לי ממליץ מאד על הגברת המאמץ להבאת סטודנטים סיניים שהוהים בארצות חוץ לישראל. כדאי לשוות לביקורים האלה מראש אופי של פעולה במסגרות לימודיות בין-לאומיות דבר שיקל על ארגון הביקורים.

7. העברת חומר חזותי וכתוב

לי מודע לבעיה של בורות כמעט מוחלטת בכל הנוגע לישראל בסין והוא ממליץ להמשיך ולהעביר חומר לספריות, מכוני מחקר וגורמים נבחרים. הראיתי לו את ההקלטה עם המסר של הנשיא הרצוג במהדורה הסינית שלו (הבלתי נמנעת של הקמת הקשרים, הסוברניות של סין כפי שהיא מתבטאת בבחירת קשרי החוץ שלה), אולם כמובן שלי אינו האדם להעביר מסרים פוליטיים מובהקים; עם זאת ברך על הנימה ועל התוכן. הציע להמשיך ולהעביר חומר כמפורט לעיל על ידי גופים אקדמיים וגופים ניטרליים אחרים.

3. סכום

- א. השיחות עם לי אפשרו הצצה ממושכת למדי בתנאים נוחים ביותר אל עולמו של סיני משכיל ובעל רמה ובדיקה של הנושא הישראלי כפי שהוא משתקף בו. קבלנו אימות לכך שבמגבלות הקיימות דרכי העבודה הנקוטות על ידינו הן סבירות ומתאימות.
- ב. מימד הסבלנות שאנו נדרשים לה חזר והופיע כחוט השני בכל השיחות ונאמר שוב ושוב שאל לנו להשלות את עצמנו ולצפות ליעדים בלתי ריאליים אולם במקביל יש להמשיך ולהתקדם באופן עקבי תוך ניצול כל הזדמנות.
- ג. במהלך השיחות עלו נושאים רבים הקשורים לישראל וליהדות ודוקא על רקע רמת ההתמצאות הכללית הגבוהה של לי בלט חוסר הידיעה שלו. ביוזמתו ביקש חומר כתוב ונתתי לו את ספרו של אבא אבן "מורשת" אשר הכנתי מראש.
- ד. קבלתי מלי כרטיס ביקור והזמנה מפורשת לבקרו אם אני מזדמן לבייג'ינג. טרח להסביר לי שאילו הייתי מואמן לבייג'ינג היה עליו לבקש אישור להפגש איתי אולם אין הדבר חל לגבי מבקר מזדמן.
- ה. במהלך ביקורו באוסטרליה ומיד לאחריו טיפל לי בהסדרת השתתפותו של סידני שפירא בקולוקוויים היהודי-אסיאני ועל הפגישות עם סידני שפירא במהלך הקולוקוויים בנפרד.
- ו. הבעתי לפני איזי ליבלר את תודתי העמוקה על טיפולו בהבאת לי שן זי ובהפגשתנו.

בברכה,

י. א. נ. / א. י.
ראובן מרחב

רמ/אד

העתק: סמנכ"ל אבי פרימור - אישי לנמען בלבד

לוט - דו"ח ליבלר

CONSULATE GENERAL OF ISRAEL
HONG KONG

הקונסוליה הכללית של ישראל
הונג קונג

以色列總領事館

כה' באדר התשמ"ז
26 במרץ 1987
הק 175/87

אל: מנהל מא"ס
מאת: הקונכ"ל - הונג קונג

הנדון: סין / פגישות עם סידני שפירא במסגרת הקולוקוויים היהודי אסיאני

1. כללי

א. בראשית מרס השנה ביקר באוסטרליה סגן נשיא האקדמיה הסינית למדעי החברה לי שן זי. הוא הוזמן לאוסטרליה לפגישות עם כמה אוניברסיטאות שם אולם יוזם הביקור ומממנו היה איזי ליבלר, שהוא הרוח החיה מאחורי הקולוקוויים היהודי אסיאני; פגישה ראשונה של ארוע זה התקיימה ב-84 בסינגפור והפגישה השניה הסתיימה זה עתה בהונג קונג. במהלך ביקור של לי באוסטרליה בדק איתו ליבלר אם ניתן להסדיר הזמנת אקדמאי סיני להשתתף בקולוקוויים בהונג קונג (24 - 23 במרס 1987). לי המליץ על הזמנת סידני שפירא, שנמנה שנים רבות על עובדי בית ההוצאה לתרגומים משפות זרות ומאז פרישתו ממנו לגימלאות לפני כ-5 שנים הוא עוסק במחקרים, בעיקר על קהילות יהודיות בסין. ליבלר שלח לשפירא הזמנה במברק באמצעות האקדמיה למדעי החברה בסין ולהפתעתו נענה בחיוב.

בהגיע ליבלר להונג קונג לקראת הקולוקוויים סיפר לי שהוא ממתין לאישור סופי לבואו של שפירא ואמר שהוא רוצה להודיע על כך ברבים עוד לפני התחלת הקולוקוויים. הצעתי לו לעכב את הפרסום עד לאחר הגעתו של האיש כדי למנוע מכשולים של הרגע האחרון.

ב. שפירא הגיע להונג קונג לקראת פתיחת הקולוקוויים ובשיחה ראשונה עם ליבלר ועם סם ליפסקי (סגנו של ליבלר ועוזרו לענייני תקשורת) סיפר שלא היה לו שום קושי לצאת מבייג'ינג ואין עליו שום מגבלה מבחינת קשרים עם אנשי הקולוקוויים ועם אנשי תקשורת. אמר שממשלת סין מעודדת מגעים עם גופים בינלאומיים ואין שום התנגדות לפעילות שלו במסגרת הקולוקוויים. ביום שקדם לקולוקוויים הצטרף שפירא (אף שלא הוזמן) למפגש של נציגי הקהילות היהודיות באיזור אשר התקיים במועדון הקהילה היהודית בהונג קונג ונהג שם בחופשיות רבה. נראה היה שהוא חש עצמו מאד בנוח בתוך בני עמו, שוחח והתלוצץ, העלה זכרונות וסיפר סיפורים. במהלך אותו ערב אף אמר פעם "אתה יכול לקחת נער יהודי מתוך ברוקלין אבל אתה לא יכול לקחת את ברוקלין מתוך נער יהודי".

במהלך אותו ערב הוצגנו בפניו, אשתי ואנוכי וקיימנו שיחת נימוסין שבמהלכה גילה פתיחות וחביבות. נוכח התנהגותו היה ברור שאוכל להגיע אתו להידברות במהלך הקולוקוויים אולם המתנתי מעט עד שיגמור להתחכך באנשי התקשורת אשר שיחרו לפיתחו כיון שהוא היה לגיבור הארוע.

2. הפגישות עם שפירא

כיון שלשפירא היה סדר יום עמוס במיוחד הסדרתי פגישה משולשת (ליבלר שפירא ואנוכי) במקום בו התאכסן ליבלר ובאמצעותו. לא רציתי להיתקל בסרוב וידעתי ששפירא יודע בדיוק שאני נציג רשמי של מדינת ישראל. שפירא הסכים לפגישה ללא כל קושי ולהלן עיקרי שיחתנו: -

2/....

א. הסברתי לו שכפי שידוע לו אנחנו מחפשים נתיבות אל הסינים מזה שנים רבות אולם בגלל שילוב של נסיבות בין-לאומיות ובעיקר שמרנות סינית איננו מצליחים להגיע להידברות אמיתית אתם. מהדברים המתפרסמים אצלם על ישראל אנו נוכחים לדעת שהם יודעים עלינו מעט מאד ומה שהם יודעים הוא במקרים רבים מעוות ומסולף. מצד שני הם אטומים לכל מסר וכך יוצא שמונצח מעגל קסמים שלילי של עיוותים, חוסר ידיעה, ואי רצון לשמוע והיינו רוצים להוועץ בו כיצד ניתן לשבור את מעגל הקסמים הזה. הוספתי שכתור מי שגר בסין יותר מ-40 שנה, בקיא בתרבות הסינית והתאזרח בה אנו סבורים שייטיב להסביר לנו מה ניתן לעשות בתנאים הקיימים. ציינתי עוד שיהודי אנו סבורים שיש לו אחריות היסטורית ומוסרית מיוחדת לנסות ולגשר בין שני עמים כה עתיקים אשר מעולם לא נפל ביניהם רע.

ב. שפירא נתן את ההסבר השגור והמקובל על יחסי סין - העולם השלישי, האיטיות הסינית בהתאמה לנסיבות משתנות, על חוסר העניין הבסיסי שיש לסין בנושא המזרח התיכון והפליג בשבחי הסובלנות הסינית וההערכה שהעם וההנהגה הסינית רוחשים לעם היהודי. ציין גם שאין לסינים מאומה נגד העם בישראל ורק ממשלת ישראל, כיון שאינה משנה מדיניותה גורמת להמשך הנתק בין ישראל לבין סין. הוסיף ואמר שלסין כיום עדיפויות אחרות, תשומת לב נתרנה בראש וראשונה למימוש הרפורמות שהן מהפיכה בקנה מידה לאומי עולמי.

ג. ציינתי גם את המהפיכה שאנו עברנו ועוברים במאת השנים האחרונות שהיא אחת הגדולות שידעה האנושות בתולדותיה וכי בערכה הסגולי היא ניתנת בהחלט להשוואה למהפיכה הסינית. גם אנו התלבטנו ומתלבטים רבות בשאלות יסוד כמו בעלות על קרקע ואמצעי יצור אחרים, היחס בין מערכות קומוניסטיות/סוציאליסטיות ומשק קפיטליסטי. כמו שהסינים מתלבטים בצדה המזרחי של אסיה אנו שרויים כלבטים בלתי פוסקים בצדה המערבי. היינו מאד רוצים להביא את דברה האמיתי של ישראל המתחדשת אל בני העם הסיני והנהגתו, אותם אנו מוקירים ומכבדים.

ד. שפירא אמר שאינו רואה סיכוי לשינוי פוליטי דרסטי בעתיד הקרוב וחזר ופרט את הגורמים המונעים את הדבר. עם זאת אמר שיש שינוי איטי אך מתמיד ביחסה של סין לישראל ועלינו להכנס בפרצות ולנסות להרחיבן. על ישראל לעשות את המכסימום כדי להרחיב ולהעמיק את מסכת הקשרים האקדמיים ולהשתדל למצוא נוסחאות מתאימות שיאפשרו הבאת אקדמאים וסטודנטים סינים לישראל. עלינו לאתר גופים בין-לאומיים, יהודים ולא יהודים, שיסייעו בכך ויטפלו גם בהעברת חומר מתאים על ישראל לסין, בתנאי שלא תהיה לו גושפנקא ממשלתית/פוליטית. הוא סבור שניתן למצוא דרך להעביר לסין חומר עדכני בסינית על ישראל; ציינתי שאנו עוסקים עכשיו בהכנת פרסום הסברתי ראשון על ישראל וציין שאם לא תוטבע עליו חותמת ממשלתית אפשר יהיה להעבירו למוסדות בסין כדי להרחיב את מעגל הידיעה על ישראל בה. חזר וציין העברת חומר לספריות ולגופי מחקר.

ה. בשיחה קצרה נוספת ב-4 עינים הביע נכונותו לקבל חומר ותדפיסי מאמרים לכתובתו הפרטית וזאת אחרי שאמרתי לו שנוכל להסדיר שהחומר (כתוב וחזותי) ישלח אליו ע"י החברה היהודית ההסטורית של קהילת הונג קונג אשר מטבע הדברים היא בת-שיח לו ולשכמותו. כמו כן סיכמתי איתו שאשלח לו אישית מספר תדפיסי מאמרים בנושאים מחקריים המעניינים אותו.

ו. שפירא המליץ בחמימות לנצל את רצונם של הסינים בטכנולוגיות ובהישגים מדעיים ישראלים ועל ניצול כל הזדמנות כדי להעמיק מגעים עם גופים סיניים מעוניינים בסין ומחוצה לה. לדבריו, אם נמשיך ונלך בדרך זו סופנו שנקדם את המטרה שלנו וסופו של השינוי המדיני לבוא.

3. סכום והתרשמות

א. שפירא פעל במהלך המפגש כולו כשליח נאמן של סין לעניין קישור עם הגוף היהודי - אסיאני אשר ארח אותו. נראה היה שהוא נהנה בעליל מהזדקורים שהופנו אליו ומהחברה הבינלאומית - יהודית שנקלע אליה. בסוף המפגש אף הסכים לכהן כחבר הוועדה המתמדת אשר אמורה להחליט על הרכב המשתתפים והצעת התכנית למפגש הבא.

- 3 -

ב. שפירא, אשר לו מסורת ארוכה של שיתוף פעולה נאמן ביותר עם השלטונות, מלא גם במהלך המפגש הנוכחי שליחות; היה נראה לי וגם לליכלר שבשיחה גילה כנות, ובהחלט התרשמתי מנכונותו העקרונית לקבל חומר מאיתנו אם כי ברור לי שהשימוש בו יהיה מוגבל. חזר ואמר שאם אני מזדמן לבייג'ינג ישמח לראותני שם ויארז אותי ל"בייגל" שהוא אופה.

בברכה,

ראובן מוחב

רמ/אד

העתק: מנכ"ל א. טמיר
סמנכ"ל א. פרימור
מנהל תפוצות

TELEX

Mr Chow Kin Pei

Att Mr Tang Yianwen

11/11
10
11/11

I reported to Prime Minister Mr Shamir the details of our last meeting and the future prospects. The Prime Minister appreciates very much the progress of cooperation, expressed his full support and reconfirmed all arrangements related to confidentiality.

The Prime Minister suggested to arrange a confidential meeting between his personal representative and your authorities to discuss modalities of mutual relations ~~informally~~ ~~in a confidential atmosphere~~ ^{informally}.

Expecting your reply

Best regards

Prof. Samuel Pohoryles

Q

WITH THE COMPLIMENTS OF THE

PERMANENT REPRESENTATIVE OF ISRAEL
TO THE UNITED NATIONS

הנציג הקבוע של ישראל
לאומות המאוחדות

- ס ד י -
- 1 -

DIRECTOR GENERAL

המנהל הכללי

כט' אדר התשמ"ז
30 מרץ 1987

לשח - 018

מ"מ רה"מ ושר החוץ

הנדון: שיחת ה-מנכ"ל עם שגריר סין LI LUYE ביום 27.3.87

השתתפו מצידנו: נתניהו, פרימור וביין.
השתתפו מצידם: היועץ XU EXIAN ומוכירה שניה (מתורגמנית) -
XU LIANFANG.
ר ש מ : י. ביין.

1. שגריר סין הציג הצוות הסיני. אמר כי שמח על ההודמנות להחליף דעות על ה-חזה"ח בכלל, ועל נושא ועידה בין"ל בפרט. מציע שה-מנכ"ל יציג את דעת מחישראל, הוא יציג את דעת מחסין ו-אח"כ הצוותים יוכלו להחליף דעות.

2. ה-מנכ"ל: מודה ומעריך הפגישה החשובה. כידוע בשנתיים האחרונות היו לנו מגעים ו-מו"מ על תהליך השלום עם מצרים, ירדן ופלסטינאים וכן עם ארה"ב ומדינות אירופיות - והגענו לכמה הבנות כיצד להמשיך בתהליך זה. הגענו להסכמה שהבסיס לתהליך השלום יהיה החלטות מועבי"ט 242 ו-338, שהשיחות יהיו ללא תנאים מוקדמים - וב-מו"מ הישיר בין משלחת ישראלית למשלחת משותפת ירדנית-פלסטינית, בין משלחת ישראלית למשלחת סוריה, אם תסכים ל-מו"מ ללא תנאים מוקדמים, וכן כך עם לבנון. הסכמנו שתהיה ועידה בין"ל - כמסגרת לשיחות ישירות - והסכמנו שיש צורך בשיחות הכנה לפני הוועידה ה-בין"ל כדי להסכים על TERMS OF REFERENCE ועל הנקודות שלא הסכמנו עליהן עדיין. הסכמנו גם שהייצוג הפלסטיני בשיחות ההכנה יהיה על בסיס הסכם בין ירדן לישראל. יש עדיין שתי בעיות שיש לפתור:-

הראשונה -היחס בוועידה ה-בין"ל בין החברות הקבועות ב-מועבי"ט והצדדים ל-מו"מ, כי לדעתנו ועידה זו צריכה להביא לפתיחת שיחות ישירות ולא להיות שתטרפר אותן ע"י נסיון לקדם אינטרסים של הסובייטים ואחרים ולא של הצדדים. והשלום הרי צריך להיות בין הצדדים.

- 10 ד י -
- 2 -

DIRECTOR GENERAL

המנהל הכללי

הבעיה השנייה שיש לפתור היא שאלת השתתפות בריה"מ. לדעת ישראל תתאפשר השתתפותה רק לאחר שתשונה עמדתה לגבי הגירת יהודים, ותקיים יחסים דיפלומטיים עם ישראל. אנו מאמינים שמדינה גדולה כסין יכולה למלא תפקיד חשוב בקידום תהליך השלום ב-מזה"ת. אנו מסכימים להשתתפות סין בועידה בין"ל - זו עמדתנו.

שיחות ההכנה לפני הועידה ה-בין"ל שבהן יש לפתור הבעיות כגון הייצוג הפלסטיני צריכות להיות לא במסגרת מועבי"ט - כי הרי במסגרת שיחות הכנה עלינו לפתור נושא ההרכב ותפקידי הועידה ה-בין"ל. לכן, לדעתנו שיחות ההכנה חייבות להיות בין הצדדים ל-מו"מ באזור. אנו מקוים שבעתיד הקרוב נצליח לפתור בעיית המסגרת לשיחות ההכנה - ואז ניתן יהיה בשיחות אלה לפתור גם הבעיות האחרות. אם יש לשגריר שאלות, נשמח לענות ולהרחיב. חשוב שיש לנו דיאלוג אתכם על תהליך השלום ואנו מקוים שיימשך.

3. שגריר סין (מכאן דיבר סינית והמוזכירה תירגמה לאנגלית). מודה על ההסבר. רוצה להציג את עמדת ממסין על ועידה בין"ל: ממסין תומכת בהחלטת העצרת על ועידה בין"ל ל-מזה"ת. הועידה תתכנס תחת חסות או"ם בראשות 5 הקבועות. פרטים נוספים על הסמכויות ועל דרכי העבודה של הועידה "פתוחים לעמדות הצדדים הנוגעים בדבר". סין מסכימה לוועידה מכינה והיא פתוחה לדעות ועמדות כל הצדדים המעוניינים.

עצרת ה-או"ם הסכימה כי מוקד בעיית ה-מזה"ת היא בעיית פלסטיין - לכן לפלסטינים צריך להיות ייצוג בועידה בין"ל לשלום ב-מזה"ת. אש"פ הוכר ע"י הרוב הגדול כנציג הפלסטינים והוא יושב כמשקיף ב-או"ם. אי הכללתו בועידה לא יסייע לקידום תהליך השלום. מבקש לקבל כמה הבחירות לנקודות שהזכיר ה-מנכ"ל:-

א. אמרת שהצד הישראלי הגיע להכנה עם מצרים, ירדן, פלסטינאים ו-ארה"ב. מי הם "פלסטינאים".

ב. הזכרת שיחות הכנה לוועידה בין"ל - ואמרת כי הן מיועדות לפתור כמה בעיות, כגון הייצוג הפלסטינאי שלגביה הגעתם להכנה עם ירדן.

ג. אם בריה"מ רוצה להשתתף בועידה ה-בין"ל - התנאי המוקדם שלכם הוא יחסים עם ישראל; ואמרת כי ישראל תסכים להשתתפות סין - כלומר שאותו תנאי לא חל על סין?

4. ה-מנכ"ל: לשאלתך האחת (ב'): אני שמח, וזה חיובי מאוד, שאחה אומר שיש צורך להתייעץ עם הצדדים המעוניינים על השתתפות בועידה בין"ל ועל תפקידי הועידה, וזאת יש לעשות לפני שתוקם הועידה ה-בין"ל.

שגריר סין: בחסות ה-או"ם?

- ס ו ד י -
- 3 -

DIRECTOR GENERAL

המנהל הכללי

ה-מנכ"ל: התייעצות פרושו עם הצדדים ל-מו"מ הישיר וסין יכולה להיוועץ עם ישראל - אך זה לא יכול להיות במסגרת מועבי"ט או ועידה בינ"ל כי עלינו להתייעץ קודם על הועידה ה-בינ"ל.

שגריר סין: פרושו לא מסגרת מועבי"ט?

ה-מנכ"ל: אתם רוצים מסגרת של 5 החברות הקבועות.

שגריר סין: כך אומרת החלטת העצרת. האם אתם קוראים לזה שלב הכנה?

ה-מנכ"ל: אנו אומרים כי דרושות שיחות בין הצדדים ל-מו"מ הישיר כדי להשיג הסכמה על המשתתפים בוועידה ה-בינ"ל. האם זה תואם לדעתכם?

שגריר סין: עמדתנו ברורה כי יש החלטת או"ם על ועידה בינ"ל ל-מזוה"ת בהשתתפות 5 החברות הקבועות והצדדים המעוניינים. כן מסכימים עם רעיון הועידה המכונה.

ה-מנכ"ל: בשיחתנו עם מזכ"ל ה-או"ם התייחס ה-מזכ"ל לוועידה בינ"ל ולא ל-:הועידה ה-בינ"ל. (AN INTERNATIONAL CONFERENCE ולא THE). אמר כי עלינו להקים משהו חדש המוסכם על הצדדים ל-מו"מ, ולכך צריך להגיע ע"י שיחות הכנה. עלינו להגיע לוועידה בינ"ל על בסיס הסכמה בין הצדדים ל-מו"מ הישיר.

שגריר סין: לא שמעתי על כך עדיין מה-מזכ"ל שזו דעתו.

ה-מנכ"ל: זו עמדה טובה, כי הבסיס הוא ללא תנאים מוקדמים ועל בסיס 242 ו-338. אלה שתי החלטות המספיקות להתחלת התהליך ואין צורך ביותר.

שגריר סין: עמדת סין עד עתה היא שונה, ואנו רוצים לשמוע עמדותיכם. סין רוצה להאזין לעמדות כל הצדדים.

ה-מנכ"ל: דעת מצרים, ישראל, ארה"ב, מדינות אירופיות וגם ה-מזכ"ל, היא כי ועידה בינ"ל יש להקים על בסיס הסכם שיבוא כתוצאה משיחות הכנה.

שגריר סין: עמדתנו בינתיים כהחלטות העצרת, אך מבקשים לשמוע כל העמדות.

ה-מנכ"ל: זו דוגמה מדוע יש להמשיך בשיחות כדי להבהיר עמדות לפני שנכנסים להיכל הועידה ב-בינ"ל.

- ס ו ד י -
- 4 -

DIRECTOR GENERAL

המנהל הכללי

לשאלתך השניה (א'):

הנושא הפלסטיני. בשנתיים האחרונות מצרים וירדן ניסו לשכנע את אש"פ לקבל החלטות 242 ו-338, ועם קבלתן להשתתף ב-מו"מ לשלום. הן אמרו ל-אש"פ שבתנאי זה גם ארה"ב תכיר בו. מה שקרה הוא ש-אש"פ פסל עצמו כי אינו מוכן לקבל 242 ולהתפצל בגלל הויכוח הפנימי על נושא זה. בשיחותי עם מובארק, בעת שהייתי בקהיר להכנת שיחותיו עם שה"ח פרס, אמרתי לו כי חשוב להתחיל במומנטום של שיחות, והדרך היחידה היא ע"י שילוב פלסטינים מוסכמים על ירדן וישראל. הם סרבו לכך וכשפרס ומובארק נפגשו בקהיר בפברואר שינו דעתם. הם מסכימים עתה כי בשיחות ההכנה - תהיה משלחת ירדנית-פלסטינית ולא משלחת אש"פ. ובשיחות ההכנה יהיה דיון בייצוג הפלסטיני בוועידה ה-בין"ל. אני סבור שהמצרים החליטו עם אש"פ לפני ששינו את דעתם, וידוע לך בודאי שגם ערפאת הצהיר שלא איכפת לו ש-אש"פ לא ישתתף בשיחות ההכנה והוסיף כי מבחינתו כל פלסטיני שישתתף הוא חבר אש"פ. בעיית השתתפות אש"פ אינה בעיה ישראלית כלבד אלא גם בעיה ערבית - וברור להם ששיחות הכנה הם הדרך היחידה להסרת המכשולים בפני מו"מ. הוא הדין באשר לוועידה בין"ל. מי המשתתפים והיחס בין הוועידה לבין המשתתפים ב-מו"מ - הוא נושא להסכם מוקדם כתוצאה משיחות הכנה. ישראל מוכנה להתייעץ עם כל מדינה, כולל סין, בנושא זה.

שלב ראשון - הוא שיחות הכנה, ושם הייצוג הפלסטיני לא יהיה אש"פ כארגון. המשלחת הירדנית-פלסטינית תכלול פלסטינים לפי קריטריונים מוסכמים למשלחת הירדנית-פלסטינית: תייצג הכרה בישראל, הכרה ב-242 ו-338 ושלא תייצג טרור.

שלב שני הוא הוועידה ה-בין"ל - והייצוג הפלסטיני בה, הוא נושא לדיון בשיחות ההכנה.

לשאלתך השלישית (ג'):

נפגשתי עם שגבריה"מ שאמר כי מדיניותם לגבי הגירה יהודית היא עניין פנימי ואין לה דבר עם תהליך השלום. הוא הדין לגבי יחסים דיפלומטיים עם ישראל. אם התהליך יתחיל, אמר, זה עשוי לסלול הדרך ל"יחסים טובים יותר". אמרתי לו כי על כרה"מ להתייחס אלינו בשווה לצדדים האחרים ב-מו"מ. אין פרושו שעליהם לקבל דעתנו. לשם כך הצורך ב-מו"מ ופשרות. הבעיה אינה ש-כרה"מ לא מקבלת דעתנו לגבי גבולות או מדינה פלסטינית. הבעיה היא היחסים העויינים שיש להם איתנו. גם אחם בודאי לא תרצו שבועידה בין"ל בעניינם שתתפתח מדינות עויינות להם.

שמענו, ויש כמה סימנים, ש-כרה"מ עשויה לשנות מדיניותה בעתיד הקרוב. יחכן ויהיה שינוי ללא "הקשר" לתהליך השלום. שינוי כזה יועיל. כך גם לגבי סין - נראה לנו שזה הגון והגיוני שלמדינות המשתתפות בוועידה בין"ל יהיו יחסים עם כל הצדדים ל-מו"מ. שאלת יחסינו עם סין ומחשבותינו בכלל לגבי סין, אמונתנו בה ומדיניותנו כלפיה, שונים מאלה כלפי כרה"מ. אין בסין בעיית הגירה יהודית ואין לסין כל אמביציות אסטרטגיות-מזה"ת. אינה מתחרה במעצמות ב-מזה"ת, אינה מספקת נשק וכו', והיא לכן אלמנט חיובי.

היו לנו יחסים טובים עם סין עם קום המדינה והשאיפה לביסוס היחסים עם סין היחה ותישאר מדיניותנו.

היינו "תקועים" שנים כי הצדדים ל-מו"מ רצו לפתור את הבעיות לפני שהחל ה-מו"מ. פרושו "תנאים" - וגישה זו הביאה לקפאון. אנו סבורים שניתן להתחיל עתה ב-מו"מ ללא תנאים מוקדמים.

- ס ו ד י -
- 5 -

DIRECTOR GENERAL

המנהל הכללי

שגריר סין : תשובותיך סייעו לי להבין עמדת ישראל בשאלת ה-מזה"ת. זה כולל המצב ב-מזה"ת כולו. עלי לנצל הזדמנות זו כדי להציג עמדת מחסין על שאלת ה-מזה"ת: סין תומכת בפחרון כולל וצורך של בעיית ה-מזה"ת. לדעתנו כדי לקדם פחרון זה:-

- על ישראל לסגת משטחים ערביים כבושים.
- יש להחזיר את זכויות הפלסטינים.
- לכל מדינות האזור הזכות לחיות בשלום ובטחון.

ההיסטוריה מראה שאם לא ימולאו תנאים אלה, לא ניתן יהיה לפתור את בעיית ה-מזה"ת. סין סבורה ש-מו"מ לשלום הוא הדרך ליישוב הבעיות. מדינות ערב ו-אש"פ עשו מאמץ כדי להביא לשלום ב-מזה"ת ואנו מקוים שהצד הישראלי יעשה מאמצים בכיוון זה. אנו מקוים שהצד הישראלי יביא בחשבון את המציאות ויכיר בזכויות הלגיטימיות של הפלסטינים והערבים ויביא חיים בשלום למדינות האזור. בלי זאת אי אפשר יהיה להביא לשלום באזור ה-מזה"ת שישראל חיה בו, וזקוקה לשלום ולשלווה.

שמתי לב להערות מר טמיר שלסין אין אינטרסים אסטרטגיים ב-מזה"ת. זה נכון. מטרתנו ב-מזה"ת היא להשיג הסדר כולל וצודק. הזכרת תפקיד סין ב-מזה"ת ובעולם בכלל. כחברה קבועה ב-מועבי"ט לסין אחריות לשמירת השלום בעולם. זכותה לבצע המוטל עליה לפי אמנת ועקרונות ה-או"ם. אני סבור שאין צורך לשום מדינה - כולל ישראל - להציג תנאים לסין למילוי חובתה; ואין לכך מאומה עם היחסים בין סין לישראל.

הזכרת 242:- החלטה זו דנה רק בפליטים, הבעת רצון ליחסים בין סין לישראל. אני מבין רצון זה. סין מוכנה להמשיך לקיים התייעצויות עם ישראל על תהליך השלום וועידה בין"ל ל-מזה"ת. אנו מקוים שלשאלת תהיה עמדה ריאליסטית וצודקת בנושא ה-מזה"ת, ובמיוחד בנושא הפלסטינאי.

6. ה-מנכ"ל : היצגת עמדת סין לפיחרון: נסיגה לגבולות 1967 והגדרת עצמית לפלסטינים. האם אלו תנאים ל-מו"מ, או שאלה עמדות שיש לדון בהן ב-מו"מ? הגענו לשלב שכל הצדדים, כולל ברה"מ, אינם מציגים פתרונות כתנאי מוקדם אלא הם מציגים עמדותיהם ורוצים שינוהל מו"מ על עמדות אלה. האם עמדות סין הם תנאים לפני ה-מו"מ או נושא לדיון בעת ה-מו"מ.

אמרת כי ליחסים בישראלים אין קשר ישיר לתהליך השלום. פגשתי לפני כמה שבועות את רה"מ ספרד שסיפר על היסוסיהם לקיים יחסים דיפלומטים עם ישראל, כי חששו מפגיעה ביחסיהם עם הערבים. אך עתה נוכחו שדווקא הקמת היחסים מאפשרת להם לתווך בין הצדדים. הנשיא מובארק השתתף בוועידה האיסלאמית ועובדה היא כי יש לו עתה עמדה חזקה, כי הוא מדבר הן עם הערבים והן עם ישראל. לאלה שיש להם יחסים עם שני הצדדים לקונפליקט, יש יותר אפשרות להביא להבנה ביניהם מאשר לאלה שיש להם יחסים רק עם צד אחד. הסיכויים לסייע טובים יותר למי שיש לו יחסים עם שני הצדדים. האם סין מוכנה ליחסים מדיניים עם ישראל ללא קישור עם תהליך השלום.

- ס ו ד י -
- 6 -

DIRECTOR GENERAL

המנהל הכללי

7. שגריר סין : הצגתי עמדת מחסין. אנו מוכנים להאזין לעמדות והצעות מכל הצדדים, כולל ישראל, ולהתייעץ עם כל הצדדים. לשאלה השניה, אנו מוכנים להשתתף בוועידה בין"ל על בסיס או"מ. אין קישור בין יחסים לוועידה בין"ל. אתם רוצים לשפר היחסים. גם סין רוצה לשפר היחסים. אנו מצפים שעמדתכם תהיה יותר ריאליסטית כלפי מדינות ערב והפלסטינים.

ה-מנכ"ל : כיצד נמשיך?

שגריר סין : נתייעץ עם כל הצדדים, כולל ישראל.

ה-מנכ"ל : עמדתכם בקשר לוועידה הבין-לאומית ברורה לנו, אך השאלה היא כיצד לדון בעמדות אלה. אנו מאמינים כי יש לדון בהם בשיחות הכנה, על בסיס שיחות ישירות בין הצדדים, בשיחות ההכנה עלינו להגיע להסכמה על הוועידה ה-בין"ל, הרכבה, תפקידיה וסמכויותיה. עלינו להיות פרגמטיים ולנוע בשתי דרכים מקבילות: שיחות אחכם ועם שכנינו. הברירה היא כך או שימשך הקיפאון. אנו מקוים ששיחות ישירות אחכם תמשכנה; ואנו מצפים שתודיעונו כיצד ובאיזו רמה.

8. שגריר סין : הזכרת שיחות הכנה בשתי דרכים מקבילות. דומני שהיום לא יהיה זמן לדון בכך. לאחר ששמענו את עמדתכם נודיעכם על עמדתנו. ברצוני להדגיש שלועידה בין"ל ל-מזה"ת צריכה להיות מטרה של השגת שלום כולל, צודק ובר קיימא ל-מזה"ת. אני שמח על הזדמנות זו לפגישה, ונוכל להתקשר כדי לקיים פגישות בעתיד.

9. עם סיום השיחה אמר שגריר סין כי הם יפרסמו הודעה קצרה על הפגישה בה יאמרו שנושא השיחה היה תהליך השלום וועידה בין"ל - ויפרטו בקיצור עמדת סין בנושאים אלה. ביקשו כי גם אנו נוהג כך ונוציא רק הודעה קצרה כ-נ"ל.

השיחה נמשכה כשעתיים.

העתק הועבר לראש הממשלה

ב ב ר כ ה

א. סמך

ה' באדר תשמ"ז
6 במרץ 1987

אל : ראש הממשלה

להלן מפרופ' פוהורילס טלפונית:

אנשי הקשר ביקשו שיבוא לסין. כן ביקשו ממנו להעביר להם רשימה של ראשי מדינה שפגש. פוהורילס איננו יודע פשר הבקשה אך הוא יעביר לכם הרשימה. הסינים הודיעו לו שבכוונתם לדון עמו בנושאים הבאים:

- תכנון לאומי של החקלאות והאגרו-תעשייה
- פתוח נושא מים, אנרגיה וקרקע
- פתוח התעשייה והטכנולוגיה המודרנית בכלכלה הכפרית
- החקלאות והשווקים הבינלאומיים
- דפוסים של חקלאות קואופרטיבית
- פתוח אזורי משולב
- פתוח ענף ההדרים ופרות סוב-טרופיים
- פתוח תעשיית החלב

הסינים עוד בקשו לשמור כל הנושא בסודיות מוחלטת על-מנת שלא ינוצל על-ידי גורמים שונים למטרות שלהם. פגישות עם האנשים המתאימים ייקבעו עפ"י הנושאים שידונו. (פוהורילס ציין שלא היו פניות כאלה בעבר). עד כה הבקשות היו בתחום המיקרו וזו הפעם הראשונה שמדובר בנושאים ברמה הלאומית.

ביקשתי מפרופ' פוהורילס שיתקשר לפני שיצא לסין.

ב ב ר כ ה,

י.ח. בן-אהרן

הרשות לתיכנון ופיתוח החקלאות ההתישבות והכפר

תאריך: 9.11.86

מספר:

סודי ביותר

לכבוד

מר יצחק שמיר

ראש הממשלה

ירושלים

אדוני ראש הממשלה,

הנדון: דו"ח המפגש השלישי עם הממונים הסיניים על הקשרים
הכלכליים עם ישראל ומזכר הבנה השלישי.

בהמשך למפגשים הקודמים ועל רקע משבר, שנגרם על ידי גל פרסומים באמצעי תקשורת-
קיימתי את המפגש השלישי עם הממונים הסיניים על שיתוף פעולה עם ישראל.

נראה לי - ועל כך מעיד גם מזכר ההבנה - כי הצלחנו להתגבר על הקשיים שנוצרו
ואף להרחיב את התחומים.

עם זאת, אין לי ספק כי שקט תקשורתי - לפחות במשך שנה אחת - מהווה תנאי בל יעבור
לקידום וביטוט הקשרים עם סין. פרסומים נוספים באמצעי תקשורת עלולים שוב לפגוע
בנושא, ובכל מקרה להאיט את התהליך.

אשמח מאוד לדווח לכב' בעל פה על מהלך העניינים וכן על הערותיהם לגבי נושאים
שונים, אשר ביקשו להעביר לידיעתך.

בכבוד רב,

פרופ' שמואל פוהורילס

CONSULATE GENERAL OF ISRAEL
HONG KONG

הקונסוליה הכללית של ישראל
הונג קונג

以色列總領事館

ס ו ד י ב י ו ת ר

עוֹתָק מִס' 5

מתוך 12 עותקים

א' בחשון התשמ"ז
3 בנובמבר 1986
הק 820

דו"ח המפגש השלישי
עם הממונים הסיניים על הקשרים הכלכליים עם ישראל
ומזכר הבנה שלישי

1. מבוא

א. בהמשך למפגש הראשון בפקין במאי-יוני 1985 (ראה דו"ח ביקור בסין 1985) והמפגש השני בהונג-קונג באפריל 1986 (ראה דו"ח מפגש עם משלחת סינית ומזכר הבנה, אפריל 1986) התקיים בין 28 ל-31 באוקטובר מפגש שלישי בהונג-קונג. את המפגש יזמו הסינים ביולי ולאחר תיאום נקבע המועד ל-8 באוקטובר ולאחר מכן, בתוקף הנסיבות, נדחה לסוף אוקטובר.

מטרת הדיון, כפי שהוצעה על ידי הסינים בסדר היום, היתה כלהלן:

1. סקירת ההתפתחויות במערכת הקשרים עם ישראל מאז אפריל 1986;
2. בחינת הצעות שלנו לעתיד בתחום החקלאות, התעשייה החקלאית ופעילות כלכלית אחרת;
3. סיכומים לגבי המסלול של הביקור שלי בסין על פי הזמנתם;
4. עיון מחדש בסולם העדיפויות של הפרוייקטים החקלאיים;
5. נושאים נוספים הקשורים בפיתוח תיירות, בעית מימון פרויקטים וכו';

ב. במחצית השנה שבין שני המפגשים הסתמנו כמה תהליכים המאפיינים את מצב העניינים לקראת המפגש:

1. בתחום החקלאות נמשכו הנסיונות על בסיס הזרעים חברת "הזרע" והזירמה של "השרות" בהכוונה של האוניברסיטה החקלאית של פקין והנשיא של האוניברסיטה פרופ' AN MIN אישית. חילופי אינפורמציה על תוצאות ראשונות הועברו אלי. על חלק מן המסקנות ידובר בהמשך.
2. חברת "תדיראן" הצליחה להכנס לשוק הסיני באופן מעשי ומוחשי וחברת "כלל" יצרה קשר רציני ותוכל להשתלב בפעילות נוספת בעקבות המפגש השלישי הזה.
3. לעומת זאת, שני מועמדים פוטנציאליים להשתלבות בתעשייה בסין: התעשייה הקבוצית בנושא עיבוד תעשייתי של הדרים ו"אורמת" בנושאי טורבינות יצאו מעשית מן המשחק; הראשונה משיקולים כספיים, בעיקר בעיות של מימון שוטף, השניה מן השיקולים העסקיים משלה.
4. נושא החוה החקלאית, המבוססת על טכנולוגיה חקלאית מתוחכמת בשטח של 1300 הקטר, אשר הועלה בדיונים בפקין, והוקפא על ידי הסינים מאוחר יותר, הועלה

2/...

במפגש השלישי בצורה אחרת רחבה יותר תוך שינוי המיקום הגיאוגרפי.

ג. בשבועות האחרונים נפגעה קשות מערכת הקשרים לאור הפרסומים באמצעי התקשורת וזה היה הנושא הראשון בסדר היום של הדיונים. עמדתי בדיונים אלה תואמה באופן שוטף עם הקונסול הכללי בהונג-קונג מר ראובן מרחב הן בגיבוש עמדות עקרונית והן בנושאים טקטיים, כולל נסוח מזכר ההבנה אשר הטיטה שלו שהוכנה על ידינו נתקבלה בשינויים קלים.

2. מהלך הדיונים

א. משבר הפרסומים

1. את הצד הסיני בדיונים ייצג מר TANG JIAN-WEN המוכר היטב מן הדיונים בפקין והנושא תואר מנהל בחברת CHINA HUA YANG TECHNOLOGY CORPORATION ותואר נוסף של יועץ בכיר לחברת TAI TUNG בהונג-קונג. האיש הודיע לי כי לפני הגעתו לשיחות נפגש עם ראש המפלגה, ראש הממשלה ושרים, במטרה להציל ולשקם את היחסים שהוקפאו לאור הפרסומים וכן קיבל סמכויות נרחבות.

2. רוב השיחות שלי התקיימו בפורום של שניים - TANG ואני. בחלק של השיחות השתתף גם מר CHAW KIN FEI הנושא בתואר מנהל של TAI TUNG בהונג-קונג. (השיחות התקיימו במשרדי החברה).

בראשית השיחות, ולאחר חילופי דברי נימוסין אופייניים, נדון הנושא של משבר הפרסומים באמצעי התקשורת (תוך ציון מדויק של התאריכים וציטוט התוכן). הוחלט לפני כחודש להקפיא את כל הקשרים החסויים עם ישראל ולדחות את הביקור שלי המתוכנן ל-8 באוקטובר. הכוונה בעיקר למסיבת עיתונאים בנושא הביקור של פרופ. סינגר מהטכניון, אשר בה ניתנה משמעות פוליטית לביקור, כתבות, ראיונות והתבטאויות של שרים, סגני שרים ואחרים בנושאים שונים, ובעיקר בתחום החקלאות, האנרגיה והפחם, ידיעות על פגישות בפרס, כתבות על ביקור כביכול של סינים ב"אגריטק" וכו' (צוינו במדויק שמות של שרים, סגני שרים ואנשים אחרים, תוך ציטוט החומר של הכתבות). האיש החזיק ביד נאום מוכן, והרצה על הפוטנציאל הגדול הטמון בסין לשיתוף פעולה עם ישראל, ועל אפשרות של יחסים דיפלומטיים כאשר יוחלט על כך; ציטט את בן גוריון באומרו ש"מי שלא מאמין בניסים אינו ריאליסט" וטען שאימרה זו מובנת מאד למנטליות של הסינים, העומדים בפני קשיים רבים. מי היה מאמין לפני שנתיים שנהיה באמצע תהליך זה? הבעיה, לדבריו, היא שלא נותנים לעבור בשקט את התקופה הדרושה לכיסוס הקשרים ליצירת תשתית ליחסים אלה. כדבר החמור ביותר ראה האיש את "פרשת סינגר" ואף טען שהיה כאן דבר לא הגון כלפיהם. הבהיר שפרופ' סינגר לא יוכל להכנס שנית לסין בשלב זה. (אגב, המושג ב"שלב זה" חוזר מפי האיש מדי פעם).

3. מר TANG הודיע שבחודש יולי 1986 התקבלה על ידי הרשויות המתאימות החלטה לאפשר למומחים ישראלים ולמעורבים בפרוייקטים להכנס לסין בדרכונים ישראלים וכשהוא הודיע לי במכרם שחל מפנה חשוב לקראת הביקור המוצע ביולי - לזאת היתה הכוונה.

גל הפרסומים (כולל ציטוט מה-JERUSALEM POST כעתון ORIENTAL DAILY NEWS בהונג-קונג על מתקני לייזר ישראלים בטנקים סיניים) גרם לביטול החלטת מפנה זו. TANG טען כי ההכחשה הרשמית של משרד החוץ עזרה לו רבות לשקם את המצב ולחדש את ההזמנה למפגש. האיש הודיע גם כי כל המיניסטרים מתואמים על ידו בנושא הפעולות עם ישראל והצינור של HUA YANG הוא היחיד מבחינתם.

שקט תקשורתי במחצית השנה הקרובה יהיה קובע לדבריו, לקידום היחסים וביקש להודיע על כך לראש הממשלה ולשר החוץ.

מצידי ציינתי את כל המאמצים הנעשים למניעת פרסומים, כולל הפעילות של הקונסוליה הכללית בהונג-קונג בנושא זה והוגשו מסמכים על כך. (הצהרה של הקונסול ל-VOA שביקור פרופ' סינגר היה רק לצורך כינוס מדעי בהזמנת הסינים).

התרשמותי מחלק זה של הדיונים היא, כי הפירסום עלול להקפיא כלל ובכל מקרה להאיט את התהליך המורכב של קשירת היחסים עם סין והדבר מחייב את קובעי המדיניות לסווג פעילות זו כקטגורית הנושאים, הניתנים להתערבות אדמיניסטרטיבית.

ב. פרויקטים ועדיפויות

1. פיתוח משולב של ענף ההדרים

המשלחת הסינית הציעה שינויים מסוימים בדגשים לגבי הנושאים שהוסכם עליהם בזמנו בכוון הרחבתם. הנושא המרכזי מבחינתם היום הוא ארגון מחדש ופיתוח של ענף ההדרים במדינה תוך דגש מיוחד על שתי פרוכניציות - GUANXI ו-SECHUAN. הכוונה לפרויקטים אינטגרליים, המתחילים מתרבות הריקמה, משתלות, נטיעות ושנטוע, טיפול בגידולים, פעולות קטיף ולאחר הקטיף, שיווק וכן עיבוד תעשייתי. על רקע זה שולב הפרויקט של תעשיית הדרים כמרכיב של הפרויקט המשולב וסוכם לשגר משלחת של 3 מומחים להדרים לאזורים אלה לזיהוי המצב, כאשר הוצאות של טיסות פנימיות והשחות במקום יכסו הסינים ואילו להוצאות כינלאומיות ישראל תשתדל למצוא כיסוי. המומחים יכולים לצאת מיד לאחר תיאום המועד בהקדם האפשרי. סוכם להציע לחברת "כלל" את הפרויקט של מפעלים לתעשיית הדרים ולשלוח מומחים לנושא זה בחודש דצמבר לזיהוי הפרויקט.

הפרויקט כולו מהווה חלק של התכנית הלאומית להיערכות חדשה של ענף ההדרים בסין. אין ספק שהנושא כולו מהווה אתגר עצום וביטוי מובהק של האימון בטכנולוגיה דע הישראליים. הסינים אמרו את זה בפירוש, תוך הבלטה ברורה של עדיפות מומחים ישראלים על מומחים מערביים אחרים.

2. פיתוח משק החלב

הסינים הודיעו כי ממשלתם קבעה קריטריונים חדשים ליבוא מבכירות ופיתוח משק החלב והם: תפוקה שנתית לא פחות מ-10.000 ק"ג, ואחוז השומן גבוה מ-3.8% TANG טען כי ישראל לא עומדת בשני קריטריונים אלה, בעיקר בגלל אחוז השומן של 3.2% בלבד.

הוסבר בדיון כי תכולת השומן היא פונקציה של מבנה התזונה ושיטות ההזנה - ויש בידינו אפשרות לעמוד בקריטריונים שלהם. סוכם להמשיך את הבירורים בפיקין.

3. פרויקט הסוללות

בפרויקט חלה התקדמות רצינית ביותר. חוזה הרב שנתי עומד להחתם עד סוף השנה. ההזמנה הראשונה היא בסכום של 5 - 7 מיליון דולר. הסינים מגדירים פרויקט זה כעיסקה מושלמת ראשונה והדבר צויין בזכרון הדברים.

4. טורבינות

בנושא זה הוחלט לברר סופית את עמדתה של "אורמת" אשר כנראה לא מעונינת לפעול במסגרת זו בסין. TANG הודיע שוב על ענין רב שיש להם בקידום הפרויקט.

ג. הזמנה ליעוץ שוטף וזיהוי פרויקטים נוספים

1. לצרכי יעוץ בנושאי תכנון וזיהוי נושאים נוספים לשיתוף פעולה, הוזמנתי

לבקר בסין למשך חודש ימים לפי תכנית אשר הוכנה ע"י הגורמים המרכזיים ביותר והכוללת הרצאות בפקין על החקלאות הישראלית, תכנון החקלאות, פיתוח איזורים צחיחים, שילוב תעשייה באיזורים כפריים וחיזוי לטווח ארוך. המועד המקורי לביקור המוצע היה נובמבר 1986, אך מסיבות לוגיסטיות ואקלימיות סוכם סופית על מרץ 1987. לפי התכנית יתחיל הביקור בפקין בדיונים עם קובעי המדיניות בכירים ולאחר מכן ב-YENAN שבפרובינציה SHAANXI, וב-SHIJIAZHUANG של הפרובינציה HEBEI, בעיר ובפרובינציה SHANGHAI, ב-NANJING של הפרובינציה JIANGSU. סיכום הביקור יעשה בפקין אשר בה תוכן תכנית אסטרטגית של שיתוף פעולה, זיהוי פרויקטים, בחינה מחדש של עדיפויות וסימון שותפים ישראלים פוטנציאליים.

2. במפגש הוגשה לסינים הצעה בסינית של שיתוף באיתור מינרלים בשיטה שפותחה במרכז המחקר הגרעיני הישראלי. ההצעה ניזומה על ידי הקונסוליה הכללית, אשר דאגה לתרגום החומר. הנושא יבוא לדיון בפקין. הנושא מעניין אותם מאד (תואם עם ממ"ג).

3. מומחים ישראלים לתידלוק מטוסיים יוזמנו לזיהוי פרויקטים אפשריים לאחר בדיקה ראשונית של ההצעה שהוגשה.

4. פרויקט התיירות נדון בקוים כלליים, קיבל אישור עקרוני והועבר לבדיקה מפורטת ויסוכם בזמן ביקורי שם. נמסרו לסינים נתונים כלליים על פוטנציאל משוער של תיירות ישראלית לסין (כ-100 אלף מבקרים על פני מספר שנים - ופוטנציאל כספי עד 250 מיליון דולאר).

5. נדונה אפשרות של מימון פרויקטים משותפים בעזרת קרנות אמריקניות שונות כגון קרן אוניברסיטת טן-דיאגו, המעורבת בפרוייקטים טרילטרליים בישראל ובמצרים. דיון בנושא זה יתקיים בארצות הברית בנובמבר 1986 ע"י טנג. כן נשקלה אפשרות שילוב מומחים ישראלים בפרוייקטים של הבנק העולמי בסין בתנאי שהבנק יסכים לכך. TANG יביא את הנושא לנשיאה נוספת והח"מ יעביר פנייה מתאימה לטן-דיאגו.

ד. המסגרת האירגונית

הנושא נדון בעיון רב ובמשך זמן רב. המשלחת הסינית הציעה להקים בהונג קונג חברה משותפת הקשורה בחברת TAI TUNG COMPANY הקיימת כבר בשם (לדוגמא) TAI TUNG TECHNOLOGY DEVELOPMENT. לחברה תהיה מועצת מנהלים משותפת והיא תעסיק עובדים של שני הצדדים. הדבר יבוא לדיון חוזר בפקין לאחר בדיקה יסודית. הסינים מוכנים גם לשקול אפשרויות אחרות אך מעדיפים פתרון זה.

סוכם שלצרכי קשר שוטף ימונה על ידינו איש תיאום (LIAISON PERSON), הממוקם בהונג-קונג, אשר יעסוק בטיפול לוגיסטי שוטף. האיש חייב להיות מחוץ למערכות הקיימות וחשוב שיהיה בעל רקע עיסקי.

ה. שימוש בחומר חזותי וכתוב

למשלחת הסינית הוגשו 3 קסטות וידאו באנגלית על החקלאות הישראלית וכן קסטה אחת בשפת המנדרין על פיתוח איזורים צחיחים, אשר הוכנה כבר על ידי הקונסוליה הכללית, במסגרת תכנית להעברת חומר חזותי מתאים לסינים. קבלו בעניין רב. כמו כן נמסרו קטעי עתונות סינית מהונג-קונג על נושאי פיתוח טכנולוגי בישראל, אשר הוכנו, תורגמו והחדרו ע"י הקונסוליה הכללית הישראלית. אלה כללו קטע משיחת בן-גוריון עם גיסו של הנשיא קנדי (בשנת 1963) בו טוען ב"ג שעל ארה"ב לשתף פעולה עם סין בנושאים טכנולוגיים לטובת שני הצדדים.

ו. התעניינות TANG בראש הנציגות

בעקבות התעניינותו של הנ"ל בראובן מרחב ספרתי לו על דרך העבודה של הקונסוליה ועל היעדים שהציבה בפניה - דהיינו הכנה מירבית של התשתית המקצועית לקראת כינון קשרים רגילים בין המדינות, תוך הימנעות מפרסומים מיותרים.

ז. חילופי מתנות

הוגשה למר TANG מתנה לוח שנה - יודאיקה (קבלתי קודם כמתנה סכין סינית) וספר 5/...

של אבא אבן - HERRITAGE עם חתימה בסינית של הקונסול הכללי, (בשמו הסיני ללא ציון תואר ומקור המתנה).

מר TANG ביקש ספרים על ישראל והבטחתי להעביר לו. האיש מתמצא טוב בהיסטוריה של המדינה ובמבנה הפוליטי שלה.

ח. תקשורת

המשך התקשורת יהיה באמצעות הטלס המיוחד מהונג-קונג לתל אביב (וחזרה) ובאמצעות איש העסקים הישראלי בהונג-קונג, שסוכם עליו בעקרון. סכמתי עם TANG שכינתים אכין כרטיסי ביקור עם פרטי תקשורת של TAI-TUNG ואלה הוכנו ע"י הקונסוליה במהלך המפגש, כולל כיתוב בסינית.

ט. הערכות TANG

בהזדמנות זאת הביא הערכות פוליטיות שונות, בעיקר בהקשר לשיחות אחרונות בין ישראל וברית המועצות אשר, יובאו לידיעה בעל פה.

3. סיכום

התהליך של קידום היחסים עם סין ימשך אם נוכל לנווט אותו בשקט לפחות בשנה הקרובה. גישתם יסודית מאוד, הרצון לקשרים עם ישראל רב מאוד, אך הקצב של השתחררות מהמגבלות שלהם הוא איטי; "מי שהולך מהר - מועד, מי שהולך לאט - מגיע למטרה" התבטא TANG בשלב מסוים של הדיונים.

ב ב ר כ ה,

פרופ' שמואל פוהורילס

שמ/אד

לוח: MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
30 OCTOBER 1986

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

Pursuant to the meeting and conversations which took place in May 85 and April 86, it was agreed to hold a third meeting between TAI TUNG representatives headed by Mr Tang Jianwen and the Delegation for Technological Cooperation headed by Prof. Samuel Pohoryles.

The Meeting took place in Hong Kong on the 28-30 of October and the prevailing atmosphere was one of mutual cooperation and understanding. Both parties desire to promote matters of common interest. The meeting resulted in the formulation of the following issues and conclusions:

1. Principles and modalities:

1.1 Both parties expressed their strong desire to promote cooperation in technology transfer, integrated regional development within rural areas, agroindustry and high-tech innovative systems.

1.2 Both parties will make all efforts to prevent publicity. This action constitutes a basic condition for the cooperation progress. TAI TUNG representative expressed their disappointment and stated that the recent publications caused an atmosphere harmful to further relations and the enlarging of development programs. Simultaneously, Mr. Tang Jianwen expressed his deep appreciation to Prof. S. Pohoryles for his efforts to prevent such publicity and to keep the confidentiality of cooperation through this channel. Further efforts will be made by the Delegation for Technological Cooperation and all other relevant authorities to prevent publicity and maintain the confidential nature of the cooperation.

1.3 The TAI TUNG framework and the Delegation for Technological Cooperation represent all fields of interest and for the time being will continue to be the sole channel for centralized cooperation.

2. Project priorities:

2.1 Citrus and subtropical fruits development.

Both parties agreed to promote a citrus and subtropical fruits project in G and S provinces. The main objective of this project will be modernization of the citrus industry based on breeding, genetic engineering and development of nurseries, plantations, plant protection, post harvesting, marketing and processing.

The suggested before citrus processing project will be an integral component of a comprehensive regional development program. Both parties agreed to send a citrus expert group to the relevant provinces - the local cost will be covered by the hosts. Prof. Pohoryles will make every effort to provide international travel expenses to the destination. Once project identification has been achieved, additional terms of cooperation will be agreed upon.

It was also agreed to suggest CLAL to send citrus processing experts in December 1986 for project identification. The entire project is approved by the relevant authorities as a long range program of transformation of the citrus industry.

2.2 Dairy Development:

TAI TUNG informed the Delegation on the new requirements for dairy cattle import:

- a) Milk output - not less than 10,000 Kg per lactation period
- b) Fat content higher than 3.8%
- c) Progeny test has to be conducted through three to five generations.

Prof. Pohoryles will submit to TAI TUNG a proposal for cattle feeding in order to raise the fat content. The Delegation stated the fact that the above criteria can be met with no difficulty.

2.3 Lithium Batteries:

Significant progress in this project was noted. the TADIRAN experts visited the area and a long term implementation contract will be signed shortly. This project will be the first finalized business activity.

2.4 Energy Turbines:

The TAI TUNG representative are interested in promotion of energy turbines project, but regret to say that no progress was noted here. Both parties agreed to clarify shortly the feasibility of this project and to decide whether to promote it or remove it from the list of priorities.

2.5 In order to identify preferences in agricultural and agroindustrial development Prof. Pohoryles was invited to visit the Country for one month. The visit purpose includes presentations and discussion in the Capital and other three provinces. The program of the visit was suggested by relevant authorities and includes arid land development, water and land use, development patterns of cooperative agriculture, industry in the rural economy, international markets and adjustment policy. The date will be agreed upon shortly, preferably March-April 1987. After the visit of Prof. Pohoryles a detailed strategic program of mutual cooperation will be elaborated including a reevaluation of the defined priorities and regional preferences.

2.6 Other Projects:

Further subjects (such as advanced technology for nuclear mineral exploration already presented) will be discussed by Prof. Pohoryles during the forthcoming meeting.

Experts for jet fueling systems will be invited for project identification after necessary evaluation of the submitted proposal.

Tourism Development project will be discussed during the visit. Prof. Pohoryles estimated the existing immediate potential at approx. 100,000 visitors in the foreseeable future which could generate a foreign exchange income of up to 250 million U.S. Dollars.

2.7 Both parties agreed to involve San Diego State University Foundation in some development projects and it is expected that the Foundation will assist in mobilization of U.S. resources for project promotions. Mr. Tang Jianwen will meet the representatives of SDSUF in the United States in November 1986. Prof. Pohoryles will make the necessary introduction.

3. Organizational and Management aspects:

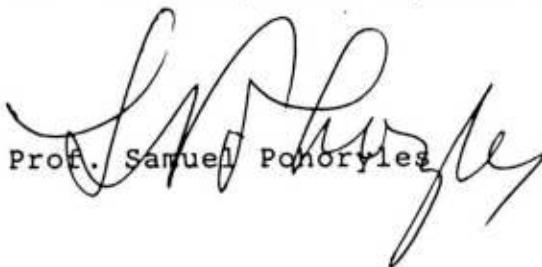
3.1 TAI TUNG suggested to postpone the decisions regarding the organizational nature of cooperation until the visit to the Capital. During the visit the possibility of establishing a joint company (e.g. TAI TUNG TECHNOLOGY Development) registered in Hong Kong with a jointly appointed Board of Directors will be considered.

The joint company will employ experts of both parties, and share on an equity basis the investment and projects. Agreement on that framework or another organization modality will be finalized after the visit.

3.2 The special communication system which was established by Prof. Pohoryles will be used in the future. At the same time, Prof. Pohoryles informed that a specially designated liaison person (businessman) operating outside any existing institution will be installed in Hong Kong. That person will be appointed by Prof. Pohoryles to take care of all the arrangements regarding the operation of the specially designed framework of the Delegation for Technological Cooperation which will be the partner to the proposed joint company.

3.3 It will be the responsibility of TAI TUNG to make the necessary arrangements for the entry of all invited experts.

For the Delegation
for Technological Cooperation

Prof. Samuel Pohoryles

For TAI TUNG CO.

Tang Jianwen

Hong Kong
30 October 1986.

CONSULATE GENERAL OF ISRAEL
HONG KONG

הקונסוליה הכללית של ישראל
הונג קונג

以色列總領事館

א' בחשון התשכ"ז
3 בנובמבר 1986
ה/ק 819

אל: מנכ"ל משרד החוץ (ולחברי ועדת ההיגוי)
סמנכ"ל כלכלה - משה"ח
סמנכ"ל אפסוק - משה"ח

מאת: הקונסול, הונג-קונג

הנדון: מפגש פרופ' פוהורילס

לדווחו ה/ק 820 מיום 3 בנובמבר 1986) המצ"ב

1. אין ספק שהפרסומים של החודשים האחרונים עכבו מאוד את ההתקדמות הממשית. נצטרך לנקוט בנושא זה פעולה רבת היקף ואסור לומר נואש. למרות העכובים יש לציון מספר הישגים:-

א. המסגרת הארגונית שהצענו באפריל 86 לסינים מתקבלת על דעתם והם מציעים היום מצדם את השותפות של הגוף העסקי שלהם עם הגוף העסקי שלנו כדבר טבעי ומוכן. זהו הישג בעל משמעות ממדרגה ראשונה ועלינו להמשיך בדרך של התאמת המסגרת לקו זה. לדעתי יצירה של מסגרת נכונה תסייע מאוד במילויה באופן נכון.

ב. עלינו להמשיך ולרכז טכנולוגיות ומוצרים/שירותים שמקורם פיתוח ממלכתי ישראלי אשר דרושים לסינים, ומשוחררים למכירה. העניין שעוררה ההצעה שהעברנו לגבי איתור מינרלים היא דוגמא מאלפת.

ג. להצגה נכונה של ההיצע הישראלי בתחומי העניין של הסינים מבחינה חזותית ולשונית יש חשיבות עצומה וקבלת הפנים לחומר שכבר הועבר מעודדת ביותר. נמשיך בתכנית העבודה שגבשנו בנושא זה ונרחיב אותה.

ד. לשתוף הפעולה ההדוק כאן ולהכא עם פרופ' פוהורילס אין תחליף והוא חיוני ביותר להמשך. עם זאת חשוב שנתחיל כארץ בעבודת מטה מסודרת בנושא, דבר שאינו קיים היום.

המבחן בחודשים הקרובים הוא כניסת מומחי ההדרים בדרכונים ישראליים. אם נעבור משוכה זו - תהיה זו התקדמות מהותית.

בברכה,

ראובן מרחב

רמ/אר

העתק: פרופ' ש. פוהורילס